

Hummel

Inledning

Denna köpmans- och rådmanssläkt är utredd och kommenterad av, bland andra, Albert Sandklef i *Varbergs historia* (Varberg 1963). Det framförs i denna bok tankar om att släkten under 1600-talet kommit in från Flandern (Spanska Nederländerna, nu del av Belgien) på grund av förföljelser under inkquisitionen. Den tidigaste anfadern till släkten Hummel (Peter Hummel) anses av en del forskare ha blivit född i Helsingör, dit fadern skall ha flyttat från Flandern. Sandklef förkastar detta, då han inte funnit belägg för att någon Hummel funnits i Helsingör. Jag har dock funnit en där 1638–40 ("*Hans Hummel*") och till och med en liten halländsk koloni i den staden. Hans Hummel visade sig i stället ha kommit från Varberg, där en sådan nämns 1623–32. Under forskning i länsräkenskaperna på 1640-talet fann jag att en hamn med skeppare var "*Hommelbech*", inte långt från Helsingör. Det låter som ursprunget för släkten Hummel, men har inte visat sig hålla streck.

Släkten kan spåras i Varberg ända från 1500-talet: den först nämnde i släkten är "*Hans Hummel*" i en längd från 1588 över samtliga invånare i Varberg. Han kan åldersmässigt inte ha varit identisk med Hans från 1638. I BR 1607 5/10-1609 16/8 hittar vi nästa medlem i släkten; "*Christen Hummelsip*", under hans tid förkortat till "*Hummel*". De två bör ha varit släktingar. Någon Hummel van Sipp (en stavning som Sandklef funnit någonstans) i Flandern är svårt att hitta genom nätsökning. Det finns orter och släkter i Belgien och Holland som stavas Ziepp. Det ger visst stöd för att släkten kan ha kommit därifrån men någon person som kunde varit en släkting går inte att hitta. I alla fall finner man att den ursprungliga formen Hommel, föga förvånande, betyder Humla. Senare har jag funnit skeppare som passerade Kronborg vid Öresund som kom från "*Dipen*". Det betyder Dieppe i norra Frankrike, inte så långt från Belgien. Kanske Dipen blivit felskrivet i längden från 1608–10. Det fanns skeppare därifrån som hette Hummell/Hommell! Det var Jacob 1629, ena gången av tre skriven som "*Jacop de Hommell aff dipen*". I övrigt hittar man i detta material en Asmus Hummel i Amsterdam 1592 och en Jens Hummel i Ålborg 1637.

Gemensamt för tidigare forskare är att de tycks ha missat Paul Hummel som levde i Varberg under 30 år i mitten av 1600-talet. Han var bror till den ovannämnde Peter Hummel. Även Jörgen (Jöran) Hummel har missats. Det finns också en hel del annat i mitt material som kompletterar det hittills kända.

Man kan få ihop en släktgren i Varberg utgången från Hans 1588 och Christen 1602–09. Hans kan åldersmässigt ha varit far till Christen och kan ha tillhört släkten liksom genom att det blev så många Hans på 1600-talet. Christens gren kan med säkerhet följas framåt i tiden. Hans 1638 har visat sig vara en son till Christen. Hans flyttade från Varberg till Helsingör och inte tvärtom.

Det är svårt att reda ut släkten Hummel och har varit en stor utmaning. Många nya fakta har framkommit. Det har svällt ut och har blivit en särskild artikel. En svårighet har varit de många Hans Hummel, vilket har förbryllat tidigare forskare. De har då kombinerat personer utifrån ett begränsat antal bevarade källor och kommit till fel slutsatser. Något som underlättar identifieringen är att det i kämnärsrätten 1680 16/2 finns ett mål där Hans Hummel som fortfarande vanlig borgare och handelsman var instämd och på en och samma sida (49) skrivs på tre olika sätt: Hans Pettersson Hummel, Hans Hummel och Hans Pettersson. Även i kyrkböckerna som börjar 1690 används omväxlande Hummel och Pettersson. När man i några års mantalslängd finner en enda Hans Hummel men dessutom andra år en Hans Pettersson måste de, tillsammans med andra källor, sammanställas till en och samma person.

I artiklen om Hummel medtas uppgifter även om släkterna Pihlson¹, Möller och Juul (sid. 12), Mattis Rasmusson (sid. 24), Muus (sid. 27), Paul Henrikssons anor och hustru (sid. 30), Jörgen Hansson d.ä. och d.y., Jörgen Jacobsson d.ä. och d.y. (sid. 32), Skult (sid. 34), Ännu osäkra och delvis oidentifierade personer med namnet Hummel (sid. 36) och Oriot (sid. 37), då de ofta nämns i källorna till utredningen om släkten Hummel.

Översikter

Christen Hummel

Manliga ättlingar med register

Tavla 1

Christens fyra barn och sonen Hans ättlingar i Sverige

Christen sid. 4

d. Agneta C.	s. Hans C. ²	s. Peter C.	s. Paul C. ³
g. II m. Roluff Hansen ⁴	Helsingör	Varberg	Varberg
Halmstad	sid. 6	Se tavla 2	inga barn
Se under Roluff			sid. 13
	s. Henrik Ha. ⁵		
	Halmstad		
	Sid. 18		
	s. Hans He. ⁶		
	Halmstad		
	okänd e. 1711		
	sid. 18 (under fadern)		

¹ Eller Pihlson. Se även avsnittet om Hammarberg.

² G.m. NN.

³ Inget känt gifte.

⁴ G. I m. Börge Andersson i Varberg, g. II. m. Roluff Hansen i Halmstad.

⁵ G.m. Elsa NN.

⁶ Inget känt gifte.

Christen Hummel

Manliga ättlingar med register

Tavla 2

Sonen Peter med ättlingar

Peter C.

Varberg

g.m. Britta Hansdotter

sid. 8

s. Hans P.⁷	s. Henrik P.⁸	s. Peter P.⁹	s. Jörgen P.¹⁰
Varberg	Halmstad	Varberg	Varberg
sid. 14	sid. 17	sid. 20	sid. 22
s. Hans Ha.¹¹	2 döttrar ¹²	3+3 döttrar ¹³	1 dotter ¹⁴
Varberg			
Sid. 15			

⁷ G.m. Ingeborg Hjort.

⁸ G.m. Maria/Maren NN.

⁹ G. I m. Susanna Mattisdotter, g. II m. Margareta Kniphoff.

¹⁰ G.m. Bodil Andersdotter.

¹¹ G.m. Anna Paulsdotter.

¹² Inga av dem överlevande eller gifta.

¹³ Gifta i släkterna Himmelberg, Weigdling och Pihls.

¹⁴ G. I m. Former i Varberg, g. II m. Poolman i Halmstad.

Släktlinjer

m. **Hans Hummel**, borgare i Varberg, nämnd 1588, sannolik far till Christen

h. **NN**

s. *Christen*, se nedan

m. **Christen Hummel** ("*Hommelsip, Hommel van Sipp*"¹⁵), handelsman, död 1618/19, -nämnd i Varberg 1602–18¹⁶, handlade sill, fisk, rep och annat till slottet (LR, skrevs där "*Hummer*", "*Hummell*" och "*Homell*"). Bodde i Nyby 1602: det var Ny Varberg som var en stad i drygt 100 år, men övergavs efter att ha skövlats under kriget 1612 och flyttades till fästningens omedelbara närhet.

h. **Trina**¹⁷, handlande, död efter 1627

-nämnd som änka fr. o. m. 1619 17/12 ("*Trine Homels*") till åtminstone 1627¹⁸ och drev företaget vidare.

d. **Agneta**, död senast 1644¹⁹

-g. m. handelsmannen och byfogden i Varberg och Halmstad Roluff Hansen (1603–77) i hennes andra gifte av två och hans första gifte av två. Se avsnitt om Roluff Hansen.

s. *Hans*, handelsman och kämnär, se eget avsnitt

-nämnd i Varberg fr. o. m. 1632 24/1²⁰

s. *Petter* ("*Peiter*"²¹), rådmann i Varberg, se eget avsnitt

s. *Paul*, borgare i Varberg, se eget avsnitt

¹⁵ Om namnet se inledningen.

¹⁶ Nämns sist i länsräkenskaperna 1618 5/4, då han levererade rep. Död strax därefter: änkan Trine nämns fr. o. m. 1619 17/12, då hon också levererade rep.

¹⁷ Vanlig förkortning av Catharina.

¹⁸ Enligt BR.

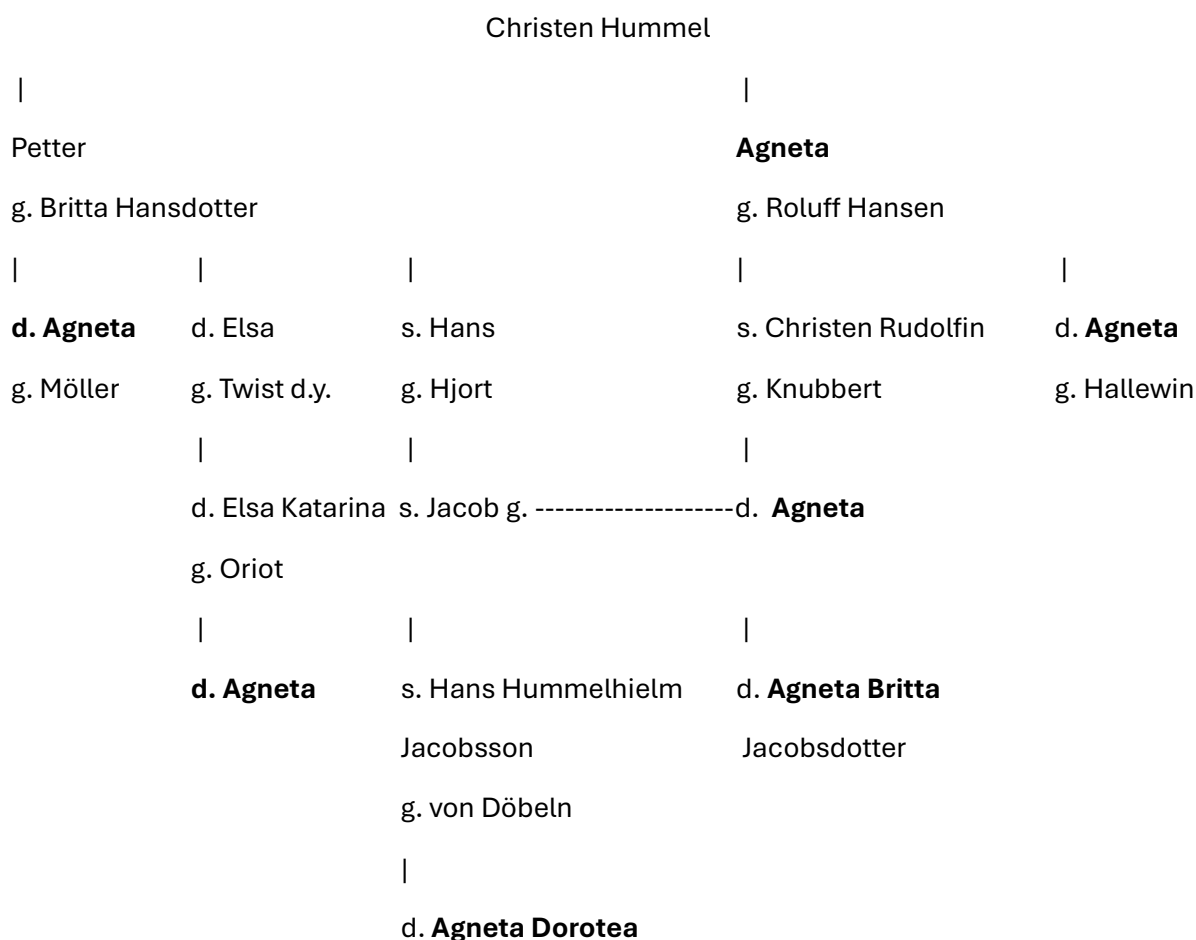
¹⁹ Skifte av barnens möderne 1645 11/2, då Roluff "inte kunnat göra detta tidigare pga omfattande affärer i Hamburg och annorstädes. Han hade också lidit skada under kriget". Hon sägs ha gått bort "*en rum tid*" innan. Skiftet ägde nog rum av tvång, då det måste vara klart inför det nya äktenskapet. Trolovningen skedde sannolikt under 1644, då Roluff var förmyndare för Agneta vid bou efter hennes förste man. Roluff omgift, sannolikt 1645, med änkan till Börge Andersson (bou 1644 4/11 och 1645 9/12). Många Agneta i slakten. Se schema nedan.

²⁰ En Hans Hummel levde i Varberg 1623–32 och en i Helsingör 1638–41. Visat sig vara en och densamme med bevis i hans bou i Helsingör och då den i Helsingör hade nära samarbete med borgare i Varberg (t.ex. Roluff Hansen). Då måste Hans ha varit bror till Peter och Paul Hummel. Han kallas "*byens kiemnehr*" i Himle HR:s protokoll 1631 19/7. Jämnårig med rådmannen Peter Hummel och bör inte avse dennes son Hans, vilken enligt beräkning var född 1609–19, snarare omkring 1620 än 1609 (se under denne Hans Hummel). Han var visserligen också kämnär, men inte förrän 1680–90. Den äldre kämnären Hans Hummel var också handelsman och nämns jämte Peter Hummel, Paul Hummel och Jörgen Hansson i Himle HR:s protokoll 1632 24/1 om en skuld. De tre Hummel var säkerligen bröder (ålder kanske enligt ordningen vid uppräknigen), och Jörgen svåger till dem (Jörgen enligt HH bror till Roluff Hansen). Vid tinget 1632 6/3 har Börge Andersson ersatt Jörgen Hansson. Börge även nämnd 1632 18/9, då han efterlyste en häst (Himle HR). Möjligen (något gammal) identisk med "*Börge skipper*" som med Peter Hummel 1669 23/3 (Himle HR) var uppe om en tvist. Välaktad Börge Andersson "*skipper*" nämns i KR 1676 (sid. 118).

²¹ Belgisk/holländsk stavning, men påträffas också i LR, där skrivaren under en period använder denna stavning.

Figur 1 Christen Hummels ("Hommel") namnteckning vid leverans av tjära för 27 daler till byfogden Jesper Perssen 1608 10/10.

Schema över Agneta i släkten

m. **Hans Hummel** ("*Hanß Hommel*"), skeppare 1623–32²² och handelsman och kämnär 1631–32²³ i Varberg och skeppare i Helsingör 1638–41²⁴, död 1673 bgr 8/5 i Helsingör, S:ta Maria sfs²⁵, bou 1673 29/4²⁶ med skifte 24/5.

h. **Sofia Henriksdotter**²⁷, död 1670 bgr 28/8 i Helsingörs S:ta Maria sfs

s. *Henrik*, borgare i Halmstad²⁸, se eget avsnitt

s. *Hans Ulrik*²⁹, borgare i Helsingör, född 1646 11/9 i Helsingör S:t Olai sfs, myndig vid faderns bou 1673, död 1705 bgr 17/4 i Helsingör S:t Olai sfs³⁰, bou och skifte 1705 11/4 och 23/5³¹

s. *Christen*, borgare i Helsingör, S:t Olai sfs (Domkyrkofs)³², nämnd 1649-1651 9/6³³, död före fadern³⁴

s. *NN*, död 1654 bgr 4/9 i Helsingörs S:ta Maria sfs

²² Nämns som "*Hanns Hummell i Warbiery*" i LR 1623 13/11, 1624 12/2 och 14/4, samt 1626 19/1.

Öresundtullen passerade han en gång; 1626 13/5, då han kom från Varberg med borgargods.

²³ Himle HR:s protokoll 1631 19/7 och 1632 24/1.

²⁴ Nämnd i Öresundstullen 1638 17/9 med hemort Helsingör, kommen från Rostock med öl. Skutan förhållandevis liten, under 20 läster. I LR 1640 sägs att Hans Hummel den 10 december hade Helsingör som hemort när han fick betalt av rådmannen i Varberg Roluff Hansen för frakt av korn med sin "*förende skude*" från Varberg till Köpenhamn. Lämnade även en fraktsedel 1641 9/1 pga oförutsedd kostnad. Hänvisade till sin redare. Det bör vara han som även nämns som "*Hanns Hummell i Warbiery*" i LR 1623 13/11, 1624 12/2 och 14/4, samt 1626 19/1 och 23/5. Öresundtullen passerade han en gång; 1626 13/5, då han kom från Varberg med borgargods.

²⁵ Införd i S:ta Marias tyska db: "*Hanß Hummer, auf Johannis Kirchhof begr.*" Alla i familjen begravdes på denna kyrkogård.

²⁶ Notera att bou (registreringen) skedde innan begravningen, så han måste ha avlidit bara några enstaka dagar före 29/4. Hade hus med storstuga, tre kamrar, kök och förstuga, samt loft. Av inventarierna slås man mest av att han hade många målningar (ett tjugotal) som värderades av en målare/konstnär.

²⁷ Namnet fås i fb 1646 för S:t Olai sfs, när sonen Hans Ulrik föddes. Som fadder då hade man en båtskeppare Niels Hendrichsen, kanske hennes bror. Svårt få fram något mer om henne.

²⁸ Han och de andra barnen föddes tydligen i Varberg, då inget av dem föddes enligt Helsingörs båda sfs (bevarade fb från 1637 resp. 1639 – kanske ändå något, då det finns en lucka 1632–38 då vi inte vet om Hans Hummel bodde i Varberg eller Helsingör). Det hade varit bra om något barn fötts i den här församlingen, då det i fb brukade anges barnets föräldrars hemort och deras föräldrar i sin tur. I övrigt är kyrkboksuppgifterna mkt summariska vad gäller kvinnors namn och avlidnas ålder.

²⁹ I fb "*Hans Wldrich*". Samma namn som Gyldenlöwe.

³⁰ Död 59 år gammal, så det måste vara han som föddes 1646.

³¹ "*Hans Hanßen Hummel*". Död ogift. Intressant man. Bodde i hyreshus med storstuga, två kammare, kök, högloft och ett översta loft, samt verkstad. Han ägde omfattande boksamling och skrivdon. I verkstaden fann man främst snickarverktyg och skinn. Bland gäldenärer nämns en "*madame Agneta Halvings*". Det måste avse Agneta g.m. Johan Hallewin i Varberg. Hon var dotter till Roluff Hansen och kusin till den avlidne och hade ordnat med begravningen för 44 daler. Roluff Hansen hade dessutom enligt bou lånat 643 daler till Hans 1649, och nu blev det tal om hur han skulle få ut dessa.

³² Fick 1649 sonen Rasmus dpt 2: a sönd. i adv. Hustrun hette Lisbeth Rasmusdatter.

³³ Enligt Rettertinget: borgare i Helsingör. Rådstugudom 1650 1/5 om arv, mot hustruns förmyndare.

³⁴ Nämns inte som arvinge i faderns bou. Svår att hitta i den mkt stora församlingens db. Inget eget skifte. I faderns bou står att det bland fast arvegods fanns, förutom ett hus på Steengaden, 1½ kvinnostol i S:ta Maria kyrka och dessutom en i S:t Olai kyrka efter sal. Henrich Hummel, vilken Hans Hummel tillägnat sig utan att söka få fastebrev. Det står Henrich här, men måste avse Christen: Henrik var ju den vid bou frånvarande sonen i Halmstad och verkar ha förväxlat. Christen fanns bevisligen i Helsingör och i den församling som sägs i bou. Åldersmässigt stämmer det. Namnet Christen på en son stämmer också med att Hans Hummel i Helsingör var son till Christen Hummel i Varberg.

b. NN, död 1654 bgr 21/9 i Helsingörs S:ta Maria sfs

d. *Catharina/Trina*, född 1633, död ogift 1704 bgr 11/3 i S:t Olai sfs³⁵. Var död vid brodern Hans bou 1705. Han hade haft hand om hennes kvarlåtenskap³⁶.

Osäkra uppgifter från Danmark:

Ur Dansk biografisk leksikon, bind 8:

Hummel, Christian Gotfried, 1811—72, Polytekniker, er født 17. April 1811 i Kjøbenhavn. Faderen, **Christen Jensen H.**, var Tømmerformand paa Holmen, Moderen, Ane Margrethe, var født Kragh. Barndommen tilbragte han i Hjemmet i Nyboder, hvis Drengeskoles tarvelige Undervisning næppe har været videregaaende end Nutidens Landsbyskolars. Efter endt Skolegang blev han Tømmerlærling paa Holmen og samtidig Elev af Skibsbygningsskolen, i det han besøgte Skolen de 4 Dage i Ugen og i de 2 andre lærte det praktiske Skibsbyggeri.

Ur Østergaard Gods Fæsteprotokol 1719–1850 G 183-3:

12. Iver Mikkelsen i Sæbygaard bf i Nissum

½ parten af Sæbygaard 5-6-3½-0

tidl. **Christen Jensen Hummel**

29/4–1719

³⁵ "Catrine Hansdatter Humel". Uppgifter via SS och hans sageskvinna Gudrun Wallengren: död 1705 11/3, i S:t Olai sfs, 71 år gammal. Dock stämmer inte detta datum. Hon återfinns visserligen i den db, men **1704, 12/3**; "Catrine Hansdaatter Hummel, en gl. pige, 71 aar gl." Dessutom i S:t Maria sfs samma datum som "Trine Hummels".

³⁶ Troligen död ogift. Åtminstone inga barn.

m. **Petter Hummel ("Peiter Hommel")**³⁷, handelsman³⁸, rådman³⁹ i Varberg, kyrkvärd 1635–37, död 1669 eller 1670 (KR och Himle HR⁴⁰)

-nämnd åtminstone 1628–69⁴¹.

h. **Britta ("Berete, Börta") Hansdotter**⁴², levde ännu 1675 29/11 (KR)

-sist nämnd i mtl 1676 (daterad 2/2 – mtl 1677 fattas)

s. *Hans*, äldst av söner⁴³, nämnd med hustru i mtl 1662, se eget avsnitt

d. *Elsa*, död 1683 24/10 i Halmstad

-nämnd hemma 1657 12/5 och 27/5 (vittne i RR⁴⁴)⁴⁵, g. m. rådmannen i Halmstad Johan Twist d.y. (1638–1688)⁴⁶ i hans första äktenskap

s. *Henrik*⁴⁷, handelsman och rådman i Halmstad, död 1687/88 (SBL och mtl)

³⁷ "Peiter Hommel" 1649 28/8 (RR). Sönerna skrevs utan släktnamnet i mtl 1681.

³⁸ Nämns som borgare och handelsman i en tullängd 1628–29. Nämns jämte Hans Hummel, Paul Hummel och Jörgen Hansson i Himle HR:s protokoll 1632 24/1 om en skuld. De tre Hummel var antagligen bröder, och Jörgen svåger till dem.

³⁹ Förordnad 1651 28/8 (RR).

⁴⁰ Nämns 1669 23/3 i Himle HR om en skuld.

⁴¹ Nämns som rådman i mtl 1662 (egentligen kopskatt, daterad 23/10) med hustru, son Petter och tre döttrar, 1663 (19/5) bara två döttrar. Levde 1668 2/6 enligt underskrift av kvitto (KR) och var i tjänst ännu 1668 20/11 och troligen även 8/12. Var död 1670 20/12 (KR).

⁴² KR 1670 27/8 och 7/11 förmäler att Berete på något sätt varit släkt med kyrkoherde Henrik Nilsson i Tvååker (nämnd 1638–65, död då) eller hans hustru Mette som var dotter till kyrkoherden ibm Hans Bengtsson (nämnd 1627–56). I KR 1675 16/8 (sid. 81) finns ett mål mellan rådmannen Mattis Hansson och Berete sal. Peter Hummels, där det framgår att denna Hummels änka var syster till Mattis (sid. 81). I bou 74 efter Mattis Hanssons mor och bou 80 efter hans styvfar tas dock inte Berete upp (=halvsyskon). Fadern Hans har inte med säkerhet kunnat identifieras. Anna omgift med Anders Jönsson och hade tre barn med honom (bou 80). Om Berete se också not 111 till Jörgen Pettersson Hummel.

⁴³ Äldst enligt KR 1674 27/4. Kallas i KR åtminstone 1667–76 Hans Pettersson Hummel. I RR 1690 29/3 listades de som resterade med kopskatten olika år fr. o. m. 1678. Hans resterar för 1679–81, sägs leva i fattigdom och vara över 60 år gammal (enligt hur man skriver då = 60–70 år gammal).

⁴⁴ Bör som vittne ha varit minst 15 år då.

⁴⁵ Placeras bedömningsvis här i syskonskaran. Fortsatt öde okänt (men inte säkert så): något tveksamt med Elsa och Elsa Johanna. Den senare sätts av andra forskare som hustru till Johan Twist d.y. och skulle ha varit född 1649. Men då knappast hon som vittnade i rätten 1657 och enbart kallas Elsa (i mtl Halmstad 1663 nämnd som hustru till denne Twist): säkerligen två döttrar.

⁴⁶ Hustrun skrivs Elsa Petersdotter Hummel som maka i mtl 1662–63. Hon var enligt mtl död något senare: mellan mtl 1684 (=18/2) och 1685 (=27/1), vilket inte stämmer helt med nätuppgift. Elsa kan inte vara identisk med den där felaktigt angivna maka "Elsa Johanna" som påstås ha varit född 1649 och avlidit 1683 24/10 (utan angiven källa – Halmstads db börjar inte förrän 1711, förutom sporadiska begravningsuppgifter i RR, dock inte 1683). Johan rådman och kanske krögare: hade i mtl 1683 en källardräng. Johans dödsdatum skall ändras till 1688 (mtl, änkan fr. o. m. 1689). Åtminstone ett barn; sonen Peter, född 1668, häradshövding i Skåne, adlad Rosentwist, d. 1710. I denna familj finns flera uppgifter som behöver nämnas. Giftena och omgifterna är komplicerade och tidigare inte komplett redogjorda för. Johan Twist hade en bror Cornelius, vilken nämns i Halmstad som änklings i mtl 1689–94 (Den 11.1.1686 uppträdde Cornelius Twist på sin broder Johan Twists vägnar som kreditor i avlidne Didrik Strokirks sterbhus). Sedan flyttade han till Varberg och återfinns i mtl där.

⁴⁷ I Varberg och Halmstad levde under 1660–90-talen två ganska jämnåriga Henrik Hummel, den ene son till en Hans Hummel, den andre till en Peter Hummel. De kan därför ha varit kusiner födda cirka 1640, och i så fall att deras fäder var syskon. Det skulle enligt nedan stärka hypotesen att en förfader i släkten Hummel kommit till Varberg från Flandern via Helsingör. Sandklef fann inget som tydde på samband med Helsingör, men jag har hittat en notering i Öresundtullen från 1638 om en skeppare Hans Hummel med denna hemort. Troligen var denne Hans bror till Peter Hummel i Varberg. Det skulle då kunna vara han som blev far till den ene Henrik. Dock stämmer

-först nämnd hemma 1658 6/7⁴⁸ (vittne i RR), ogift i mtl 1662–63, senare flyttat till och gift sig i Halmstad, se eget avsnitt.

s. *Petter*, rådman och borgmästare i Varberg, kyrkvärd 1675, född cirka 1646,
-nämnd hemma ogift i mtl 1662 och 1663, med hustru i nästa mtl 1675, se eget avsnitt.

s. *Jörgen (Jöran)*, borgare, handelsman, nämndeman och kyrkvärd i Varberg, död 1686
-nämnd fr. o. m. 1670, gift 1677/78, se eget avsnitt.

d. *Elsa Johanna*, osäker, nämnd i HH och på nätet (se not 28 och 29 till systemen Elsa)

d. *Agneta*, död 1703, bgr/likpredikan 30/8, gift 1670⁴⁹ med inspektor Rasmus Möller på säteriet Torstorp, Grimeton sn (N)

d. *Anna*, sannolikt död efter 1703

-gift med en "Zackarias" (nätuppgift). Hon bör dock vara den jfr Anna Hummel som var fadder 1691 3/10 i Harplinge för Jacob Hummels dotter Ingeborg. Likaså 1697 3/12 för Christian Mattfeldts dotter och 1703 20/5 för handelsmannen Hans Hummels son. Sannolikt var hon gift med en medlem av den adliga släkten Sackensköld i Harplinge: hustru Anna "Sachensky" var fadder 1699 27/10 i Harplinge för ett av Jacob Hummels barn. Och 1701 för Jacobs nästa barn: en "välb. Fru Elisabeth Sackenschiöl"⁵⁰. Det här namnet kan ju lätt ha fellästs som Zackarias. Tyvärr är det svårt att få ihop detta mer än så⁵¹.

d. *Britta*, död 1705 bgr 29/9

det inte så bra med Hans härstamning från Flandern i och med att Christen Hummel kallade sig Hummel van Sipp och i så fall var den som kom direkt därifrån: det fanns ju även en Hans Hummel i Varberg redan 1588.

⁴⁸ Har då varit minst 15 år, den vanliga åldersgränsen för att få vittna under ed.

⁴⁹ Agneta ägde åker och äng i Gamleby, som hon köpt av sin bror, fordom kämnären Hans Pettersson 1674 28/7. Hans Pettersson hade köpt en del av notarien Tue Bengtsson 1662 6/9, och en del av Roluff Hansen 1666 8/10. Hur det var före 1660 visste hon inte (RR 1691 14/9). Rasmus Möller var inspektor vid Herman Wolfradts säteri Torstorp i Grimeton sn men också för den store godsägaren herr Adrian Trip (Himle HR 1667, sid. 23), nämnd ("*Rasmus Müller*", ibland "*Monsieur*") 1667 9/7 ff (Himle HR) och 1670 13/1 (LT). Han fick av Wolfradt 1670 18/6 Skutgården i samma sn för trogen tjänst. Vid denna tidpunkt var han och Agneta förlovade ("hans tillkommande hustru"). Detta enligt Hallands landstings sköte- och pantböcker. Rasmus nämns som inspektor med sin fullmäktige Anders Persson i RR 1677 31/8 (denne skrevs ofta Anders Persson (i) Bua och har visat sig vara rådman Petter Hammarbergs far (se denne). Anders tog över inspektorstjänsten efter Rasmus och skrivs som inspektor åtminstone 1691 (RR). Rasmus Möller nämns ännu 1688 7/8, var död då. Agneta trots detta nämnd som hustru i alla föregående mtl och t. o. m. minst 1700. Det förklaras av att säterierna inte brukade upptas i mtl, och mannen i en familj var skriven där. Rasmus nämns ofta i tjänsten i Himle härads dombok, då Grimeton hörde till detta härad. Barn: sonen Petter, sannolikt dömd för otidigt sängelag då han 1690 16/9 betalade böter till Värö kyrka. Nämnd som fadder 1697 23/5 i Grimeton och 1697 3/12 för sin (alltså betydligt yngre) kusin, dottern Britta Möller, nämnd ogift hos Hans Hummel i mtl 1706, vilken bör ha varit hennes kusin, och som fadder på julafton 1708. Britta Möller gift 1715 2/2 med stadsnotarien Cornelius Chrom (han enligt mtl död 1729). Möjligen en son Johannes Möller som, i likhet med Petrus Möller, nämns i Varbergs kyrkoräkenskaper i LBV 1688. Se även nedan i eget avsnitt om Rasmus Möller och andra Rasmus i Varberg.

⁵⁰ Hon benämns i LBV 1700 "*Fru Doctorinna*", när hon köpte sig fri från att ställa upp med en dragon.

⁵¹ Mer om släkten fås i Varbergs db: år 1742 5/3 avled föraren, välborne herr Rasmus Sackensköld, 16 år gammal. Han lades i Jacob Lauterbacks grav i kyrkan. Rasmus var född i Halmstad som son till Casper Sackensköld och Anna Maria Weili.

-gift ("hustru Brijtta Hummells") 1696 3/1 i Varberg med regementsfältskären, mästare Christian Mattfeldt⁵² (död 1716 bgr 3/8) Barn: Cathrina 1697 dpt 3/12 (troligen död 1701 4/1), Hans 1699 24/12, Joakim 1701 5/12 och Katrina 1704 4/3.

d. Trina, en "Trina Hummel" nämns i Vbg:s RR 1688 13/11⁵³. Enligt skrivningen ogift. Hittas ej i mtl 1689, men däremot som fadder 1695 28/2⁵⁴.

Döttrarna ges inget eget avsnitt och går förbi här, om inget sägs i samband med var och en.

Figur 2: Peter Hummel ("Homell") kvitterade ut pengar för två stora halländska ostar till K. Maj:ts behov. De vägde över 52 kg tillsammans! Han fick drygt 7 $\frac{3}{4}$ riksdaler för dem. Varbergs slott 1636 12/10.

⁵² Förefaller enligt RR 1702 18/8 ha varit g.m. änkan till sal. Cornelius de Roode, vilkens son Johannes var styvson till Mattfeldt. Det kan ha varit Ingeborg Hjort, om man skall tro uppgift via geni.com.

⁵³ I samband med ett kontrakt som även de tre syskonen; rådmann Peter Hummel, kämnär Hans Hummel och Agneta Hummel (g.m. Rasmus Möller) skrivit under, angående Abraham Hanssons förestående äktenskap med Lena Sörensdotter Bramming. Trina bör därför vara syskon till dem och dotter till den äldste Peter (Peiter) Hummel ovan. Hon nämns även som fadder ("jfr Trina Pettersdotter") 1695 28/2 för borgmästarens (Peter Pettersson Hummel) dotter. Då även Ingeborg Hans Petters.

⁵⁴ Möjligen den jungfru Trina Hummel som avled i Varberg 1712, bgr 3/1.

Något om inspektör Rasmus Möller och andra samtida Rasmus i Varberg

Rasmus Möller var inspektör på Torstorps säteri i Grimeton sn (N). Nämnd fr. o. m. 1668. I LT 1669, sid. 37 och 46 gällande samma mål mellan Rasmus Möller och Isak Jönsson i Skärte, skrivs Rasmus med patronymikon Mickelsson. Det fanns flera Möller i Varbergstrakten då (Kjell och Anders). Några av dem kan möjligen kombineras till en släkt, bl.a. Rasmus. Mer om Rasmus Möller i not 32 och 38.

Rasmus Kjellsson nämns på 1640-talet som värderingsman vid bouppteckningarna och nämnd till 1648 17/8 i Faurås HR och sal. i KR 1675 (sid. 51). Han hade då 1647 pantsatt jord till nu (1675) sal. Rasmus Juul (nedan). I mtl 1662–63: Anna sal. Rasmus Kjellssons⁵⁵.

Rasmus Kjellsson och hustrun Anna hade en son *Kjell* och en son *Björn*. Björn betitlas kämnär i KR 1676 och i mtl 1675 och hade vikarierat som byfogde året innan. Han skrivs 1670 "*Ehrborne och Welbetrodde*" och hade hustrun Ingeborg. Hon blev 1680 omgift med Adam Stefansson Tett (död 1692 bgr 6/6). I KR 1669 13/9 var en *Kjell Möller* i rätten i en fråga om tull. Han nämns med hustru även i mtl 1662–63. Likaså förekommer han som *Kjell Möller* 1659 21/3 i den mycket voluminösa bou nr 120 (rätt nr) efter borgmästaren Henrik Hansson (änka: Inger Christensdotter)⁵⁶. Kan ha varit ovannämnde *Kjell Rasmusson*.

Rasmus Juul bodde i Varberg men var härads skrivare i Faurås åtminstone 1646–47. Skolmästare 1659 (LT). Hustrun hette **Anna** ("Anne Juhls i Varberg", fadder 1663 26/3 för kyrkoherde Anders/Andreas Lichtenberg och Karin Nilsdotter Kjerrulf i Dagsås). Han var sal. 1667 27/6 (Faurås HR), och sonen Wilhelm hade kvar tingsböckerna. Rasmus hade sönerna, stadsskrivaren *Wilhelm Juul*, och *Roluff Christian Juul* nämnda i KR 1669 28/10 och 1674, samt *Andreas Juul* 1670 5/12).

⁵⁵ Se även not 32 om Rasmus Kjellsson.

⁵⁶ Här nämns Anders Möller, Kjell Möller, Rasmus Kjellsson och Rasmus Juul i följd som borgenärer.

m. **Paul Hummel ("Poffuell Hommel")**, tullskrivare, borgare och invånare i Varberg⁵⁷, levde åtminstone 1632–74 i Varberg⁵⁸

h. **Karen**, nämnd i KR omkring 1670 som "*Karen Pohlß*" i samband med andra medlemmar av familjen Hummel

Omnämmanden:

a) Himle HR:s protokoll 1632 24/1 och 7/2 om en skuld. Nämns jämte Hans Hummel, Peter Hummel och Jörgen Hansson, troligen bröder och en svåger.

b) Vbg:s bou 1645 11/2 vid skifte mellan Rolluff Hanssen och hans fyra barn med första hustrun, sal. Agneta Christensdotter. *Poull Hommell* och *Petter Hommell* var "borgare och invånare" som med byfogden bevakade förrättningen å stadens vägnar.

c) 1645 9/12 i Vbg:s bou 34 efter sal. *Johanna, sal. Anders Börgessons*, som ännu i livet varande med en skuld till dödsboet från 1642. Ett mycket rikt köpmanshem med ett många fastigheter, kontanter, varor, böcker och annat lösöre, liksom ett otal fordringar noggrant daterade fr. o. m. 1630, ett visserligen rikt hem som dock visade sig värt mindre än skulderna. I denna familj var handelsmannen i Varberg och Halmstad *Rolluff Hansen* ingift.

d) RR 1649 6/11: 1648 20/11 hade "*hæderlig och wellerdt Pofuel Homel her samesteds*" sålt jord till rådmannen Mattis Hansson.

e) RR 1657 27/5: "*Peter Hommell sampt hans Daatter er paa Raabt, Da haffuer hand wed sin broder Poffuell Hommel indlagt ßit schrifftlige Swar, Dat. W. den 26 Maij 1657*".

f) Ej nämnd som Hummel i mtl 1662–63.

g) KR 1671 22/5: vittne.

h) KR 1671 19/6: attest 16/5 i ett tvistemål mellan en tullare och en skeppare. Paul var då tullskrivare⁵⁹.

i) KR 1674 18/5: "*Well.t Poel Hummel*" sålde den 15 april från sig och sina arvingar en jord i Gamleby till hustru Ermegård, sal. Jörgen Hanssons (se denne). Den 18/1 1675 i KR avhandlas en fastighetsaffär med en skrivelse som kan tolkas som om Paul Hummel var död vid transaktionen 1674 28/7.

j) RR 1689: omnämnd som tidigare fastighetsägare: "*Sal. Paul Hummels Jntag på den wästre sijdan*".

⁵⁷ Omskrivs 1648–49 som "hederlig och vällärd", ett epitet som mest tillskrevs präster men hittas inte i herdaminnet. Det användes dock även om skolmästare/rektorer. Senare framstår han som vanlig borgare, och 1671 tullskrivare. En i övrigt okänd "*Boell Hummels*" nämns i en borgar- och tullängd från 1623 samtidigt som Trina Hummels. De importerade textilier, kramvaror och kryddor från Tyskland. Trina var enligt längden änka efter "*Christen Hommel*". Boel bör ha varit för gammal för att vara hustru till Paul. Pauls hustru, om han var gift, får lämnas därhän då det inte finns någon mer källa att bearbeta. Kan ha levtt ogift. Namnet Paul kan inte spåras vidare bland ättlingar till dessa äldsta släktgrenar.

⁵⁸ Efter 1631 - ej hittad av Sandklef i borgarlängd från det året.

⁵⁹ I mtl letar man förgäves efter en Paul Hummel. Han borde väl ha nämnts någon gång. I den första mtl 1662 finns bara en Paul; Paul Henriksson. Denne föddes 1637 och var son till Henrik Hansson, vilken en tid varit tullnär. Det är sannolikt så att det är två Paul Hummel det rör sig om här (omnämmanden a-j), där den förste försvinner efter 1657 och den andre kommer 1671. Mtl fattas 1664–74.

m. **Hans Pettersson Hummel** ("*Hanß Petterßen Hommel*"), handelsman och byfogde/kämmär 1680–90. Kyrkvård 1666. Född cirka 1621⁶⁰, död 1696 bgr 6/12⁶¹
-nämnd i mtl 1662–63: "*Hanß Petterßen Hommel*". I Himle HR 1669 23/3 tillsammans med Peter Hummel m.fl. om en skuld. KR 1670 6/5: obligation å hr. Lars vägnar i Fjärås prästgård, daterad 1667 19/4. Tvist 1670–71 (KR) med Paul Henriksson och Mattis Hansson om köpenskap och tullproblem⁶². I KR 1678 13/5 om en obligation från 1673.

Gift före 1662⁶³ med

h. **Ingeborg Jacobsdotter Hjort**⁶⁴, dotter till kyrkoherden i Slättåkra (N) Jacob Hansson Hjort och Anna Nilsson, död efter 1704⁶⁵ (=fadder i fb)

⁶⁰ Utgammal fr. o. m. mtl 1686 (=född cirka 1625). "Tiggare" och "allmosehjon" fr. o. m. mtl 1690. Enligt restlängd i LBV 1693 var Hans Hummel fattig redan 1681 och över 60 år gammal (vilken ålder måste avse 1693, eftersom den inte ändras under de år han nämns där – 1681–83).

⁶¹ I mtl 1697 "*Hans Hummel, död*". I db "*Hans Pettersson*".

⁶² Dessa tre svarade för sal. Petter Hummels änka mot (tull)visitören Sven Andersson.

⁶³ Nämnd med hustru fr. o. m. mtl 1662⁶³. Hans Hummel hade enligt en bou (sid.33 nedan) svågern, rådmannen Hans Jensen.

⁶⁴ Ofta latiniserat Cervin, särskilt i fråga om präster. Några lätt redigerade uppgifter från min utredning av prästsläkter i Halland: Jacob Hansson Hjort kyrkoherde i Slättåkra. Född cirka 1590 i Svalöv (M) som son till Hans Lauritzen Hjort från Danmark ohh Margareta Eriksdotter, död 1675, kyrkoherde i Halmstad (M). Gift (åtminstone) med Anna Nilsson, död 1659. Skall ha haft 14 barn. Följande fyra söner har först gått att få fram: först sonen *Lauritz*, född 1623, kyrkoherde i Fjärås (må till kyrkoherde Hans Silbergius). Andre sonen *Jöran*, död 1701 (bou bild 276), efterträdare till fadern, gift I med Margareta, dotter till häradsdomaren i Fäberga, Harplinge sn (N), Jacob Mårtensson (död 1693) ohh Bengta Nilsson, var död 1694 27/9 i bou efter häradsdomaren. Barn i detta gifte Jacob och Petter, gift II med Thala Machum som överlevde honom, säkerligen dotter till Fredrik Albrektsson Machum ohh Elisabeth Andersdotter Guntzow i Halmstad (Thala med namn efter sin farmor) och faster till kh Nicolaus Sundbergs i Eldsberga andra hustru. Barn i detta gifte Albert och Anna Margareta. Förmyndare och fullmäktiga enligt bou fiskalen Hugo Weilman (gift 1698 med Anna Margareta Machum) och kyrkoherde Christen Rolufsen i Harplinge (född 1631 som son till Roluff Hansen ohh Anna Machum, död 1702 31/10). Tredje sonen *Marcus*, död 1676. Kyrkoherde i Snöstorp och Trönninge. Gift med Ingrid/Inger Jönsdotter Råå, kyrkoherdedotter från Veinge, död 1699 (bou 6/7, fyra barn). Deras dotter Bodil/Boel gift med kyrkoherde Petrus Magirus i Slättåkra. Övriga barn enligt bou: Jacob Hjort (säkerligen den uppboordsman som nämns i bou efter Petrus Magirus 1694 (handling daterad 19/3)), Maren (gift med mjölnaren av tysk härkomst Jöran Christoffersson Berger i Fyllinge mölla (född 1657, död 1705 bgr 5/11)) och Margareta. Fjärde sonen *Hans*, död 1676 (bou 1676:1, inga barn/bröstarvingar).

En femte son som hittats under den här aktuella utredningen är den köpman *Peder* Jacobsson Hjort som först nämns i Varberg med underskrifter i brev 1666 3/8, 1667 30/4 (=i RR 1669 12/7) och 1668 14/7 ("*Peder Jakobssen Hiort*") men ej i mtl 1675, dock 1671 i en ganska komplett borgarlängd i RR. Peder och Marcus var svågrar till rådmannen Hans Jensen nedan (KR 1671 15/5). I KR 1674 22/6 nämns hustru Kerstin sal. Per Jacobssons.

I Vbg:s KR 1669 12/7 finns ett brev på tyska från 1667 30/4 av handelsmannen Peter Jacobsson Hjort i Varberg i tvist med Johan Bierman i Hamburg. Rådman Hans Jensen i Vbg svåger till Peder Jacobsson och hr. Marcus Jacobsson i Snöstorp (KR 1671 15/5).

⁶⁵ Födelse- och dödsdata skiljer sig från uppgifter via nätet ("död före 1699"). Fadder 1699 24/12 och 1704 4/3 vid dopet av två av Christian Mattfeldts barn; skrivs efter "*h.r Hans Humell*" (=sonen) som "*Ingebor Hans Petterss.s*". Kan svårigen avse någon annan (hennes och Mattfeldts lagvigda var syskon). En annan fadder var Elsa Greta Twist. Mattfeldt, Hans Pettersson och Elsa Greta hade alla nära släktsamband med borgmästaren Petter Hummel. I mtl 1681–93 finns inga markeringar för att Hans blivit änklings och gift om sig. Ej nämnd i db 1694 eller 1704–05. Sonen Fredrik som föddes 1680 var son till Ingeborg, i vilkens släkt namnet Fredrik förekom. Långt tidsavstånd mellan Jacob och Fredrik. Kanske sonen Hans Hansson Hummel (med flera?) ska komma in där. Jacobs många barn 1690–1706 födda i Harplinge: Agneta Britta, Ingeborg, Christen, Hans (adlad Hummelhielm), Rudolf, Jacob, Elsa Catharina, Susanna, David, Jacob Fredrik och Carl.

s. *Hans*, nämnd⁶⁶ som fadder 1699 14/3 (*"stod i Stället för Sin Broder, h.r Magister Humell"*).
Magistern var Jacob, se denne

s. *Jacob*, kyrkoherde i Harplinge (N)⁶⁷, kontraktsprost och riksdagsman, född 1667 12/4, död 1739 8/6⁶⁸

s. *Fredrik*, född cirka 1680, kronolänsman i Degeberga (L), död 1733 19/12 (nätuppgifter, kontrollerade)

Den följande Hans Hummel skrivs här efter fadern för att förtydliga att det var far och son⁶⁹ och inte en enda Hans. Hans fyra barn förs inte vidare framåt i tiden med egna avsnitt, då det skulle gå utanför ramarna för denna forskning.

m. **Hans Hansson Hummel**⁷⁰, handelsman, rådman (mtl 1707–19), kyrkvård 1706, död 1718 bgr 14/11

-nämnd i mtl 1699 som ogift, 1700 som gift och 1719 änkan.

Gift 1700 3/1 med, i hennes andra gifte⁷¹

⁶⁶ Troligen *"h.r Notarien Hanß Hummel"* som var fadder 1696 19/8.

⁶⁷ Utnämnd till magister 1689 och blev då adjunkt hos herr Christen. Nämns först i mtl 1690 (odaterad) och började skriva under mtl 1692 (daterad 11/2). Åren 1689–91 skrevs mtl inte under av prästen.

⁶⁸ Var 1696 (bou 4 Halmstads häradsrätt) förmyndare för Jacob Mårtensson Bergs i Fäberga, Harplinge sn, dotter Margaretas barn.

⁶⁹ Ett tecken på det är att det i fb 1696 10/3 bland faddrarna *samtidigt* nämns både Hans Pettersson Hummel och Hans Hummel, alltså två personer (även om det var så att den äldre Hans ibland skrevs som Hummel och ibland som Pettersson).

⁷⁰ Enligt RR 1709 31/5 var rådmannen Hummel [=Hans Hansson] syskonebarn till handelsmannen Leonard Torstenssons hustru. Denna var enligt nätet Anna Gertner. De gifte sig i Göteborg 1701, vilket giftermål avspeglas i mtl för Varberg, där han var handelsman med burskap 1690. Anna bör ha varit dotter till fältskären Daniel Gertner och Victoria Beckman. Forskning i denna familj ger inget släktskap med Hummel. OD nämner inget därom heller trots grundlig genomgång av den släkten.

⁷¹ Gift I 1679/80 (mtl – 1680 fattas) med handelsmannen och rådmannen Antonius Eliasson Pijhlson (enligt nätet: *"Släkten Pyhlson var en militär-, handels-, apotekare- och ämbetsmannasläkt, där anfadern kom från Nederländerna. Han hette Anton Eliasson Pijhlesoni"*). Jag anser att det ska vara Pi(j)hlsson och inte Pyhlsson. I dåtida texter ser ij och y lika ut. Här skrivs det ofta med vanligt i; *Pihls(s)*, varför det bör vara ett i och inte y. Det fanns många som hette Pi(h)l då, som en (båg)pil, men inget ord Py(h)l. Burskap 1681 19/7 (möjligen den *"Kiöpsvän Anthonij"* som nämns i mtl 1678 – ingen annan i Varberg med det namnet förrän Eliasson kommer i mtl 1681). Död 1697 bgr 9/5. Barn i det giftet: enligt herdaminnet: sonen Elias kyrkoherde i Slöinge (1681–1737), enligt mtl: Paul (burskap i Varberg 1709 18/11) och Britta födda före fb 1690, och i fb: Johannes (1690 dpt 27/1, död 23/3 s.å.), Antonius (1691 13/6), Susanna (1693 23/7, g. m. handelsmannen Arvid Bengtsson i Göteborg, hon död 1720 – bou i oktober – hennes mor (egentligen styvmor), madam Anna Hummels (levde, men fadern död) och bror Johan Pijhlson, två barn) och Jan 1696 17/9 (senare Johan, gift 1721 9/11 med Johanna Hummel, dotter till borgmästaren Peter Hummel). Via nätet felaktigt så att Hans Hummel kommit att avse både far och son. Det var sonen som blev gift med Anna Paulsdotter (=Anna Hummels ovan) och inte fadern, som gifte om sig.

h. **Anna Paulsdotter (Påvelsdotter)**, född cirka 1663 i Varberg som dotter och enda barn till rådmannen Paul Henriksson och hans första hustru Maren Mattisdotter⁷², Anna död 1747 22/10 som "*Sal. Rådmannens Hans Hummells Änckia Anna Paulsdotter Bravert*"⁷³

s. *Antonius*, född 1700 dpt 3/10

s. *Hans*, född 1702 dpt 15/7⁷⁴

s. *Petter*, född 1703 dpt 20/5, död 1704 bgr 5/2⁷⁵

s. *Petter*, född 1705 dpt 16/12

⁷² Paul nämnd med hustru I i mtl 1662, änkan (hustru II) i KR 1683 13/8. Elisabeth fordrade en brorslott (faderns) i skiftet efter sal. Christen Bengtsson 1662 12/11 (KR 1685 4/5).

⁷³ Namnet Bravert ej påträffat i Varberg tidigare och ger inga träffar vid sökningar. Ändå rätt person, då hon i db står som sal. rådmannen Hans Hummels änka. Namnet Bravert tycker jag inte borde användas som ett faktum i och med att man inte kan bevisa varifrån det kom (möjligen i en not). Obs att maken Hans Hummel av tidigare hävdatecknare satts som identisk med Hans Pettersson Hummel, men han var i själva verket dennes son. Anna död 84 år och 4 månader gammal och lades i (förste makens) "*Sal. Rådman Pijhlsöns grav*".

⁷⁴ Nämnd i första kvartalet i mtl 1729–30 som tolagsbokhållare (tolag=tull i stapelstäder), ogift och med bror Petter. Senare stadsbokhållare: Hans Hummels "käraste" inflyttade från Halmstad i augusti 1733. De gifte sig i Halmstad 1733 3/8, han då "äreborne och välbetrodde", hon "*Catharina Carelia*" (även "*Cajsa*", dotter till rådmannen Henrik Carelius, med hustru i mtl fr. o. m. 1698, d. 1728 20/3, hustrun Catharina Maria Borg död 1729 1/2), Hans nämnd som gift i fjärde kvartalet i mtl 1734. Kan följas på samma ställe till mtl 1759. Han sägs fr. o. m. mtl 1744 vara "*fånig*". Efter nästan 10 år skrevs han bara som sjuk. De flyttade till Halmstad "sist i februari" 1758. Han blev där vågmästare. Död 1763 15/7, "över 60 år" gammal.

⁷⁵ Inget namn i db men bör vara denne, då nästa son som föddes fick samma namn. Hans Hummel då ännu inte rådmän utan titulerad som handelsman.

m. **Henrik (Hindrich) Pettersson Hummel**, handelsman⁷⁶, borgare och rådman i Halmstad 1678–86⁷⁷, död 1687/88 (SBL och mtl)

-nämnd 1658 6/7 som vittne i Varbergs RR och utan hustru i mtl 1662 och 1663. I Halmstad med hustru i mtl 1669, utan hustru 1670–71, åter med hustru fr. o. m. 1672.

h. **Maria (Maren)**, bör vara "Handelsmannen sal. Henrik Hummels efterleverska" som dog 1718 30/8⁷⁸

-nämnd som änkan NN t. o. m. mtl 1697. I mtl 1698 "Maria", 1712 "Maren" under barnen, dottern Stina. I mtl 1711 "utlevad" (kan då ha varit född cirka 1647).

d. *NN*, död 1676 bgr 8/9 (kyrkoräkensk)⁷⁹

d. *Christina (Stina)*, död 1729 8/11 och bgr i kyrkan

-nämnd fr. o. m. mtl 1709 som ogift ("jungfru"). Hon skötte det hela, då modern var svag och sjuklig. I mtl 1725 utgammal (=född cirka 1661) och utfattig och nämns sedan inte i mtl.

Här nedan förs Henrik Hansson Hummel in, då han med fördel redogörs för i samband med den här ovan nämnde sannolike kusinen Henrik Pettersson Hummel. De verkar tidigare ha förväxlats. Henrik Hansson var först svår att placera in som barn till redovisade föräldrar, men senare visade han sig vara son till den Hans Hummel som flyttade till Helsingör och här nu står som bror till den äldste Peter Hummel.

⁷⁶ Kan ha haft med tolagen (tullen) att göra. Brev till rådmannen Mattis Hansson i Varberg i KR 1673 1/12 om inrikes tolag.

⁷⁷ Östra roten, står dock inte som rådman i mtl. Båda Henrik Hummel har kommit från Varberg. Någon Hummel nämns inte i Halmstad i skattelängder från 1647 och 1594.

⁷⁸ Marin Hummels piga dog 1718 19/11.

⁷⁹ Lades i svärfaderns grav i kyrkan. Skrivs här, men kan lika gärna ha varit son till den andre Henrik Hummel. I Halmstads kyrkoräkenskaper fr. o. m. 1594 finns ett antal år med begravningsräkenskaper som liknar dem i Göteborgs Domkyrkofs och ersätter de före 1711 förlorade db (1702, 1676, 1657–58, 1655–56, 1648 och före, i en följd av år).

m. **Henrik (Hindrich) Hansson Hummel**, död 1713 bgr 24/7⁸⁰ i kyrkan i Halmstad -nämnd i Västra roten i Halmstad i mtl 1671–1702, då: ”finns vid Ladugården”⁸¹.

Gift 1672 (mtl) med

h. **Elsa**, död 1724 12/6⁸²
-nämnd i Halmstad i mtl 1711⁸³.

s. *Hans Hummel* nämnd hemma i mtl 1704–11.

d. *Margareta (Greta)*, död 1710 (se nedan)

-nämnd ogift i mtl 1699, gift i mtl 1700 (=gift 1699⁸⁴) med tobaksfabrikören och handelsmannen Arnout (Arend) Kempes i Halmstad⁸⁵. Han nämnd ogift i Östra roten 1687–99, gift 1700–10, änklings i mtl 1711 och död 1717 bgr 1/3. Dotter Anna Margareta född 1701 21/6 på Ladugården Biskopstorp i Kvibille sn (N) som Kempes arrenderade (möjligen död 1702 bgr 1/4 i Halmstad, då han ”begravde ett litet barn”). Son Hindrik Adolf född 1702 enligt artikel om Kempes (=i Halmstad; ej med i Kvibilles fb).

d. *Sofia*⁸⁶, död 1737 17/6 i Halmstad

-nämnd i mtl 1707 och som ofta anlita fadder i Kvibille 1701 och framåt, gift 1712 12/1 i Halmstad (Henriksdotter) med apotekaren Johan Mattfeldt.

⁸⁰ Kan inte avse någon annan än Hindrik Hansson Hummel. Det står bara ”Hindrik Hummel” i db, och det fanns bara en sådan kvar då: den andre hade gått till sina fäder långt innan. Att bara hustrun nämns i mtl 1711 förklaras med att maken väl då hade gått ur längden av ålder och/eller sjukdom.

⁸¹ Något svårt att få fram vad som menades med denna ospecifica ort. Dock har det så småningom gått att se att det rörde sig om Biskopstorps herrgård i Kvibille sn (N). Ej namngiven där i mtl fr. o. m. 1702. Kan ha dolts bland de fem drängarna som anges utan namn, men med tanke på barns namngivning kan han ha avlidit just 1702. Se under Arnout Kempes.

⁸² Något osäkert, då det fanns två änkor Hummels men skrivs så här t. v.

⁸³ Som svärmor till Arnout Kempes. Möjligen madam Elsa Brun som var fadder 1702 i Kvibille och hade systemen Johanna Brun i Sko(g)by i samma socken, fadder i familjen 1701, döttrar till kyrkoherden i Varberg Lars Hansson Brun (familjen utredd i min artikel om präster i Halland).

⁸⁴ I mtl 1700 står om Greta att hon skrivs ovan. Hittas inte under sitt namn, och man måste veta att hon gifte sig med Kempe för att förstå vart hon flyttade. Kempe anklagades som ogift expediet i Varbergs RR 1686 1/2 för ”hordoms last” med prästhustrun Anna Davidsdotter, hustru till herr Christen Roluffsens. Hon blev med barn med Kempe. Det blev böter och krav att skaffa en fostermoder.

⁸⁵ Nätet: Arnout Kempis, död 1717, hade redan 1686 beviljats ett av de första tobaksspinnerprivilegierna i Sverige, sedan näringen samma år frigivits. Fabrikationen bedrevs några år. År 1699 fick han privilegiet förnyat med villkor att årligen upparbeta 10 000 skålpund tobak. År 1700 gifte han sig med Margareta Hummel. Några år in på 1700-talet upphörde fabrikationen då han ej kunde förarbeta den fastslagna mängden tobak. Han bosatte sig som arrendator på Biskopstorp i Kvibille socken utanför Halmstad. Privilegiet förnyades 1705 på tre år och gällde denna gång icke något bestämt kvantum. Efter privilegietidens utgång nedlades rörelsen. Några år senare hörde magistraten sig för, om någon annan av stadens borgare ville ”återupprätta manufakturen”. Ingen annan än Kempis anmälde sig och 1710 erhöll han för fjärde gången ”reovering” av privilegiet mot att han tillverkade en viss kvantitet tobak. År 1713 bestämdes att tillverkningen skulle omfatta 7 000 skålpund blad per år. Fabrikationen nedlades sannolikt efter några år. Spinnerierna på västkusten hade vid denna tid – även framledes – stora svårigheter att göra sig gällande i konkurrensen med tobaksmugglarna framför allt från Norge. Sonen, rådmannen Hindrik Adolf Kempis (1702–1763) erhöll 1725 förnyelse på faderns privilegium. Några uppgifter om detta spinneri har ej gått att finna.

Vad jag funnit under tidigare forskning borde det också varit konkurrens med tobaksproducenter i trakten av Kristianstad och Karlshamn.

⁸⁶ Har felaktigt satts som dotter till Henrik Pettersson Hummel, då man tydligen inte vetat om att det fanns två Henrik Hummel samtidigt. Det framgår klart av mtl att hon var dotter till Henrik *Hansson* Hummel.

d. *Johanna Magdalena*⁸⁷, i mtl 1741 "under dottern Cathrina Cornelias⁸⁸ skötsel", sedan ej nämnd och inte i db t.o.m. 1744

-nämnd 1707–11 (1709 "*Malina*", i övrigt bara "*Johanna*"). Gift I 1712 10/6 med regementsprästen Torsten Nordström⁸⁹. Hon gift II 1717 23/10 med handelsmannen Johan (Jean) Wigman (han död 1738 24/12). Bodde på tomt nr. 65. Hon fattig, gammal och svag i mtl 1741.

⁸⁷ Av Sjöström felaktigt förmodad dotter till kyrkoherde Jacob Hummel som hade 11 andra kända barn.

⁸⁸ Född 1719 16/4 i Halmstad.

⁸⁹ Pastor under överste Rutenskjölds regemente i Halmstad (infanterigarnisonen). Död 1713 bgr 20/11. Hon drev sedan köpenskapen vidare och hade en köpgesäll inneboende. Var i mtl 1718 omgift med "J. Wigman, en främmande expedit som ännu inte vunnit burskap", i vb "herr handelsman Johan Wigman". Hon "bör" enligt Sjöström "ha varit ytterligare en dotter till kyrkoherde Jacob Hummel", hans elva kända barn födda i Harplinge. Men här visar hon sig ha varit dotter till den tidigare föga uppmärksammade Henrik Hansson Hummel.

m. **Petter Pettersson Hummel**, krögare⁹⁰, rådman, borgmästare (fullmakt 1690) och kyrkvärd (1675) i Varberg, född cirka 1646, död 1709 bgr 27/6 (63 år gammal)⁹¹

Gift I⁹² efter 1662 (ogift i mtl 1663) och före 1675⁹³ (mtl) med, i hennes andra gifte⁹⁴

h. I **Susanna Mattisdotter**, född i Varberg som dotter till ridefogden, slottsskrivaren, handelsmannen, borgmästaren, rådmannen och tullnären Mattis Rasmusson och Anna Gunnesdotter⁹⁵. Susanna död 1692 bgr 6/4⁹⁶

s. *NN*, nämnd utan namn i mtl 1704–05⁹⁷

d. *Elsa*, nämnd som dotter i mtl 1707–08⁹⁸

d. *Anna*, nämnd som dotter i mtl 1711

d. *NN*, gift med handelsmannen Isak Himmelberg (RR 1709 31/5)⁹⁹

Gift II 1693 26/5 med, i hennes andra gifte

h. II **Margareta Kniphoff** ("*dygdesamma matronan*", alltså gift innan).¹⁰⁰ Levde 1655–1718¹⁰¹

⁹⁰ I KR 1673 och 1674 talas om att Petter Pettersson hade en källare. Ett mål i rätten 1674 13/5 (om en tallrik) nämnder en piga som hade matfadern och matmodern; den senare Susanna.

⁹¹ Testamente 1686 10/12 (RR 1692 1/9, då hustrun var avliden; "*äreborna och dygdesamma matronan*").

⁹² Mycket talar för att Petter var gift ytterligare en gång, den första: en Petter Hummel gifte sig enligt RR 1668 17/11 (SS), och det kan knappast ha varit Petter d.ä., vilken föddes cirka 1605, då i så fall Berete inte kunde ha varit mor till barnen, och deras äktenskap skulle bara ha varat något enstaka år. Men om vigseln 1668 avser Petter d.y. stämmer det så till vida att han gifte sig mellan 1663 och 1675, och att Susannas förste man, Johan Bellinghausen, dog cirka 1667.

⁹³ Före 1674 13/5; se föreg. not. Troligen efter 1671 31/1 (KR) som innehåller en till synes komplett borgarlängd, där Petter Hummel d.y. inte nämns.

⁹⁴ Enligt bou efter fadern 1651 16/8 gift I med *Johan Petersson Bellinghausen*. Detta förhållande bevisas ytterligare av åtkomsthandlingarna i LT, bild 79, där det heter att Bellinghausen var Peter Hummels *förman*. Johan skrev under med "*Johan Bellinkhaußen*" 1652 18/4 i smb med donation till Varbergs hospital (Hallands läns landskontor, bild 130). Han levde 1662 18/2 (RR) och i mtl 1662–63, men var död 1667; bou 20/11 (nr 161). Johan bör ha tillhört den från Baltikum inkomna adelssläkten von Bellinghausen. Det är dock svårt att via nätet leta sig fram till lämpliga föräldrar. Johan nämnd i Varbergs mtl som Johan Wintapper 1662–63. (Det fanns också en släkt von Dellingshausen: Hans von D. dog i Halmstad 1705, född i Göteborg 1640.) I bou 161 nämns änkan "*Susanna Madsdåter*", hennes bror "*Gunde Madsen*" (nu sockenpräst i Hunnestad) och hennes svåger, handelsmannen "*Pouell Henrichsen*". Paul Henrikssons fars mycket omfattande bou 1659 23/3 (nr. 120) ger fler släktuppgifter. Denna familj får en egen uppställning. Se vidare denna.

⁹⁵ Enligt bou efter fadern 1651 16/8 och RR 1692 13/10.

⁹⁶ Stämmer med mtl 1692–93, RR och db:s formulering, samt att namnet Susanna var relativt ovanligt. I begräk. för Gbg:s Domkyrkofs nämns denna begravning 4/4 genom lån av sorgekläde.

⁹⁷ Bör ha hetat Johan efter moderns förste man.

⁹⁸ Möjlig dotter. Nämns samtidigt som styvdottern Britta Twist men skrivs inte Twist. Troligen ändå styvdottern Elsa Margareta Twist som 1708 12/2 gifte sig med handelsmannen Isak Himmelberg. Det skulle medföra att Elsa och NN i uppställningen är identiska.

⁹⁹ Borgmästare Hummel var där Himmelbergs svärfar.

¹⁰⁰ G I m. Johan Twist d.y. i hans andra gifte¹⁰⁰, han gift I med Peter Hummels syster Elsa Johanna Hummel (1649–83). Johan Twist kallas i KR 1670 22/10 svåger till rådmannen Mattis Hansson (far NN, hustru Karen NN).

¹⁰¹ Sannolikt född i Helsingborg, där det fanns en Peter Kniphoff 1662–73 (mtl), änkan 1675. I Göteborgs Domkyrkofs 1718 2/9 finns i begravningsräkenskaperna en notering om att hennes begravning skedde i Vänersborg (ett bårkläde lades till). Säkerligen fel med Vänersborg: hon flyttade från Halmstad till Varberg i mtl 1694 och dog där 1718 och begravdes 3/8. Det står också i samma räkenskaper att sal. Bengt Arvidssons änka Karin Svensdotter begravdes då (sannolikt dottern Susannas svärföräldrar).

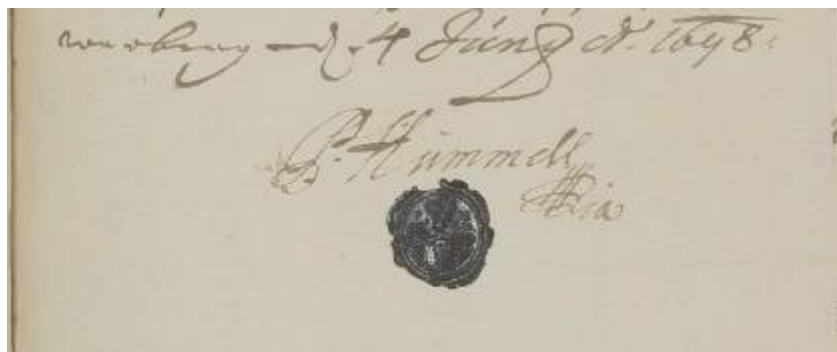
d. *Susanna*¹⁰², född 1694 dpt 16/3, gift 1712 3/6 med handelsmannen i Varberg Petter Weig(d)ling (1684–1716)¹⁰³. Han född i Kalmar, död 1716 bgr 8/1¹⁰⁴ i Varberg och hon omgift 1717 20/6 med den danskfödde Gerhard Nicolaus van Deurs (1686–1755)¹⁰⁵

d. *Britta*¹⁰⁶ *Johanna*, född 1695 dpt 28/2, död 1714 bgr 26/3

d. *Johanna*, född 1697 dpt 20/2, nämnd hemma i mtl 1714–20, gift 1721 9/11 med "Mons.r Johan Pihls"¹⁰⁷

Oklar relation, står som dotter i familjen i mtl 1715–16 (möjligen av den i Halmstad under 1600-talet etablerade släkten Brandenburg):

d. *Maria*, född cirka 1683, död ogift 1735 bgr 3/6¹⁰⁸
-nämnd i mtl 1715–16 (1716 "Majja Branberg").

Borgmästare Petter Hummels sigill på ett kvitto från 1698 4/6 (LBV 1697, sid. 5293, där detaljer ses med bättre kvalitet): "P. Hummell MPia" ((Cum) Manu Propria= (med) egen hand).

¹⁰² Första dottern, namn efter faderns första hustru.

¹⁰³ De verkar ha haft en dotter Catharina som i mtl 1730 skrivs som styvdotter till von Deurs.

¹⁰⁴ Bou Tönnersjö härad (N) 1717 28/1. Han hade syskon i Kalmar. Barn: Catharina 3 år, Petter 2 år och Anna Britta 16 veckor.

¹⁰⁵ I mtl skrivna i fjärde kvartalet i Varberg. Van Deurs skrev 1719 ett 9 sidor långt brev till drottning Ulrika Eleonora och lovade henne och hennes arvingar all tro och lydnad. Det betraktades som en ed inför han tillträde som rådman och domare och lästes upp på Varbergs rådstuga den 20 augusti i närvaro av landshövdingen. Han räknade där upp allt vad han ville göra och främja.

¹⁰⁶ Tilltalsnamn Britta. I mtl 1713 två döttrar Britta: den ena nämnd i mtl åtminstone 1713–20 och var Margaretas dotter i första äktenskapet Britta Twist. Denna Britta dog 1726 i Halmstad och fördes 18/2 till Varberg.

¹⁰⁷ Handelsman och rådman. Son till rådmannen Antonius Eliasson/Pihlsson och Anna Påhlsdotter.

¹⁰⁸ Möjligen av den i Halmstad under 1600-talet etablerade släkten Brandenburg. Skrivs i mtl 1730 som "Jungfru Brandeburg" hos von Deurs. Död som "Jungfru Maja Brandborg", 52 år gammal.

m. **Jörgen Pettersson Hummel**, borgare, handelsman (KR 1686), nämndeman¹⁰⁹ och kyrkvård¹¹⁰ i Varberg, född ibm som son till rådmannen Peter Hummel och Britta Hansdotter¹¹¹, död 1686 (mtl)¹¹² -först nämnd 1670 12/9 och 7/11 (KR).¹¹³

Gift 1677/78 med, i hennes andra gifte¹¹⁴

h. **Bodil Andersdotter**¹¹⁵, född i Varberg som dotter till skepparen Anders Atteson¹¹⁶ och hustrun Anna¹¹⁷, död 1715 bgr 15/4 i Halmstad¹¹⁸
-möjligen nämnd som dotter till Anders Atteson i mtl 1662

¹⁰⁹ Deltog under två år i KR som nämndeman (stockeman, 1680 16/2) och assisterande (tillförordnad, 1681 25/4).

¹¹⁰ 1682–84.

¹¹¹ Jörgen sannolikt den son NN till Petter Hummels änka Britta som nämns i mtl 1676 och var borta i mtl 1678 (1677 fattas), gift i mtl 1679. Se även not 42.

¹¹² Levde ännu 1686 13/9 (står inte som salig) i KR angående attest han lämnat 1685 12/8.

¹¹³ I smb med avkall (kvitto på utbetalade barnpengar/förmynderskap) givet av Samuel Henriksson, son till kyrkoherde Henrik Nilsson i Tvååker ohh Mette Hansdotter (=dotter till kyrkoherde Hans Bengtsson i Grimeton).

¹¹⁴ Gift I med Abraham Larsson Åberg. Han hade låtit bygga hus 1676 ”på de nya tomterna”. Död 1677, skifte 11/4.

¹¹⁵ Svårutrett. Enligt åtkomster till fastigheter i RR 1691 14/9 var hon dotter till Anders Atteson. Men det gäller att få ihop detta med följande resonemang. Förnamnet klart enligt mtl: änkan ”*Bodil Jörans*”, nämnd 1687–1702. Att hon kan ha varit dotter till en *Stefan (Adamsson)* härleds av att hon i mtl 1701–02 står som under barnen, och nedanför henne (rådmannen) Börge Olsson. Det kan synas ogörligt att få ihop detta, men det verkade gå med hjälp av bou. I bou 166 efter Stefan Adamsson (1668 19/8) sägs änkan heta *Anna Mickelsdotter* (dotter till smeden och 1653 vikarierande byfogden Mickel Mauritzon och hans hustru Bodil Jönsdotter. En son Jöns Mickelsson. Bou 127 efter honom (1661 26/2). Redan då var Stefan Adamsson måg i huset. Han fick burskap 1662 (RR, sid. 186). Mickel kan ha varit son till Mauritz Sörensson Smed i Varberg som dog mellan 1641 och 1644 och nämns bland dem vilkas bou registrerats men sedan försvunnit). Anna var trolovad med Börge Olsson. Bland Stefans barn finns en Bodil. I mtl några år senare står det att Börjes änka skötes av dotterbarnet Stefan Liedberg. Dennes far, skepparen Börge Andersson var g. m. Johanna Stefansdotter, och en Johanna fanns i bou ovan som syster till Bodil. Så det som står att Bodil var under barnen var egentligen under modern och styvfadern, men eftersom modern var sjuklig och gick ur mtl 1701, var det hennes barnbarn som bodde hos Börge och som Bodil skrevs under (kanske, enligt ovan, Bodils *systemson* Stefan Liedberg). Börge Olsson död 1708 bgr 16/8, 70 år och 6 mån gammal.

¹¹⁶ Den flitigaste skepparen i Varberg i Ö-tullen. Nämns där ett 20-tal ggr 1632-55.

¹¹⁷ Enligt åtkomster till fastigheter (RR 1691 12/9). Bodil hade 1673 ärvt efter fadern som 1666 9/7 köpt av änkan Anna, sal. Anders Månssons, och hon ärvt efter sina föräldrar långt före 1658. Anders Atteson nämns åtminstone fr. o. m. 1645 (som värderingsman i en bou 2/5). Levde (KR) 1671 31/1. Änkan Anna sal. (=i KR 1675) Anders Attesons om en påstådd skuld till Henrik Eilking i Göteborg från oktober 1662 (KR 1675 17/5). Anders Atteson hade också en dotter ”*Birgete*” som 1662–63 (mtl) bodde ogift hos Johan Twist och Elsa Hummel i Halmstad. Anders Atteson hade även svärsonen Nils Nilsson (RR 1668 13/10).

¹¹⁸ Halmstads db: ”*Jöran Hummels änka från Varberg*”. Varför hon avled i Halmstad är i nuläget obekant. Jag har gjort en utredning om detta, dock ej konklusiv.

d. *Britta*, gift I 1701 29/1 i Varberg med kyrkoinspektör Per Former¹¹⁹, gift II 1707 26/11¹²⁰ i Halmstad med handelsmannen **Johan** Fredrik Poolman/Påhlman¹²¹

Borgmästare i Varberg (Wikipedia) och några kompletteringar:

Lauritz Muus	1551 (ed) – 1565 (död)
Lauritz Muus	1615 (ed) – 1621 (död)
Peder Skrivare	1565–1574
Anders Bing	1574- ¹²²
Matz Rasmussen	1627–1651
Hendrich Hanssen	1651–1661
Jochum Vogt	1657–1660
Niels Agrell	1662–1681
Olaus Törneboom	1682–1689
Peter Hummel	1690–1709
.....	
Isak Himmelberg	1719–1749

¹¹⁹ Oklar härstamning. En Nils Former nämns i olika källor 1645–58, död då, men i bou ingen son Per. En Per Former (Formersson) köpte hus 1665 (RR 1691 14/1), nämnd i KR 1667–69, nämnd med hustru i mtl 1678 under rådman Peter Hummels änka, han utfattig i mtl 1689–93, änkan 1694 (=han död men ej med i db), hon allmosehjon 1700. En Per Former ogift i mtl 1700, gift 1701, död i mtl 1704: död 1704 bgr 10/1 i kyrkan. Ende sonen i detta äktenskap Jöran född 1702 dpt 1/7 (faddrar bl. a. borgmästare Hummel, hustru Bodil Jörans och jfr Britta Möller). Britta var enligt detta troligen dotter till Jörgen Pettersson Hummel, och bevis fås i fb vid kommande barns födelse.

¹²⁰ Per Formers änka i mtl 1704–08, då "gift till Halmstad". Gift ("*matrona*") 1707 26/11. Kan ha flyttat tillbaka till Varberg: år 1741 8/4 dog där en Per Formers änka, 83 år gammal.

¹²¹ Nämnd 1708 i mtl i Västra roten. Död 1713 bgr 13/2. Möjligen smb med korpral Fredrik Påhlman, mönstrad i Göteborg 1683 (GMR). I mtl 1714–15 nämns hans änka men inte 1716. Inget om henne i db eller vb t. o. m. 1720. Barn: Sonen Franz Michael född 1711 dpt 11/11 (modern "*Brigita Jöransdotter*", en fadder var prostinnan Agneta Hummel). Dottern Petronella född 1712 dpt på julafton (två faddrar var prostinnan Agneta Hummel och studiosus Hans Hummel). Prostinnan Agneta var dotter till pastor Christen Rudolfin och gift med kyrkoherden Jacob Hummel i Halmstad. Hon död 1735 5/10 i Halmstad. Jacob Hummel fick en son Hans 1694 3/2, vilken blev adlad *Hummelhielm* (landssekreterare i Halmstad, gift 1729/30 med den blott 15-åriga Anna Elisabeth von Döbeln, dotter till (enligt nätet född i Lund men ej funnen i fb där) med. dr. och professor Johan Jacob Döbelius, barn födda i Malmö S:t Caroli 1699–1711, adlad 1717, skriven i Lund i mtl 1720, död 1743 15/1 i Lund), son Johan Jacob Hansson född 1730 15/9, dotter Agneta Dorotea död 1731 bgr 3/7, m. fl. barn). Han levde i Halmstad samtidigt som två andra Hans Hummel, vilket har gett upphov till förväxlingar. Förhoppningsvis ger denna utredning klarhet i hur det var.

¹²² Även nämnd i oklar befattning i en räkenskap från 1576/77(LR).

m. **Mattis (Mads) Rasmusson**, handelsman, slottsskrivare (fr. o. m. cirka 1620)¹²³, rådman (1621¹²⁴), borgmästare (1626–51)¹²⁵ och tullnär (1642–45) i Varberg, död 1651 bou 16/8¹²⁶

Gift 1618/20¹²⁷ med

h. **Anna Gunnesdotter**¹²⁸, född i Varberg som dotter till skepparen och handelsmannen Gunne Bentsen och Bodil sannolikt Andersdotter¹²⁹, död 1651 bou 16/8

-Anna nämnd som gift 1630 3/10 (LR, bild nedan).

s. *Rasmus*, nämnd i föräldrarnas bou 1651 16/8. Även nämnd 1658 11/2¹³⁰

¹²³ Hos slottsherren Mogens Gyldenstjerne, innan dess ridefogde i Himle och Faurås härader (oktober 1621 och tingsvittne 1622 8/2 (Sandklef)). Negativt inblandad i det stora och omskrivna bondeupproret i Varbergstrakten 1620 och vars alla delar inte var slut förrän 1635, suspenderad 1635 men återinsatt som borgmästare 1637. Mycket omskriven i boken *Bondeupproret i Halland 1622* (Andreas Karlsson, Anna Karlsson). Inte helt klart om det rör sig om en och densamme. Skulle kunna vara två med samma namn samtidigt.

¹²⁴ Nämns först som sådan i LR 1621 14/5 i smb med en varuleverans till slottet.

¹²⁵ Nämns som borgmästare i Himle HR:s protokoll 1633 2/4, då han hade en fordran. Men redan i Varbergs LR 1626 10/1 börjar han kallas borgmästare. Fr. o. m. början av 1640-talet hade han och efterföljande borgmästare enligt Sandklef den gamla prästgården Skultagården i Träslöv som boställe.

¹²⁶ Bou nr 65 efter båda makarna (se nedan). Före borgmästarens arvingar: Rasmus Matsson, hederlig och vällärd Gunne Matsson (*"latinsk skolemester"*, rektor för Varbergs skola) och Johan Bellinghausen, även bror Lauritz Matsson, Gunnes svåger Hans Hansson Ferö (enderas hustru, troligen Ferö som hade styvsonen Peder Bryngelsson=Elsa Bryngelsdotters fäderne och hemgift), Mattis Hansson ville entledigas från Peder Bryngelssons förmynderskap. Ferös styvson=Peder Bryngelsson som han vill ta över förmynderskapet för när han blir färdiglärd. Ferö nämnd med hustru och dotter i mtl 1662–63 (burskap 1662 28/1). Mattis tog på sig sina syskons förmynderskap (1653 ½ s. 78, 1653 23/8, s. 84, 1657 27/5 och 30/6, 1658 6/7).

¹²⁷ Ur Trøgstadprästen Niels Muus biografi: *"Ao. 1618 denn 18 decembris Stod Mats Rasmusens och Ane Gunndis daters Festenol ij Ward: Gud giffue dennem Lycke och Welsignelse. Amen"*. Fästningsöl hölls vid trolovningen som då för tiden var likställd med vigsel. Men det följdes likväl av vigsel. Denna kunde ske upp till ett par år senare (som i systemen Bentes fall).

¹²⁸ Se noterna 76–78 till Susanna Mattisdotter. Sannolikt yngre än Bente som var född 1595 och trolovades 1610. Först nämnd 1615 15/7 som fadder för systemen Bentes barn. Även nämnd i LR 1630 3/10, då hon signerade en leverans i makens frånvaro.

¹²⁹ Enligt bou efter Mattis och Anna 1651 16/8 (nr. 65) och RR 1653 23/8 samt RR 1692 13/10. Gunne var den skeppare med egen skuta och handelsman Gunne Bentsen som nämns i LR från 1602/03 (frakt av järn) och BR från 1607 12/10, men ej 1588 eller 1623. Han dog 1614 11/2 (Ur Trøgstadprästens biografi: *"Anno 1614 den 11 Februarij Klochen 12 om Dagen hedensof wdj Herrenn min Kiere Hustruis Fader Gunnde Benndtsøn, huis siel gud haffue och vnnde hannem med alle thro Christene enn ærefuld och giedelig opstandelse"*). Gunne och hustrun hade även söner Anders (död 1618 i oktober, på sjön) och Lauritz (1601–1684 20/9, g.m. Martha och boende i Christiania, en dotter Bodil). Gunnes hustru skrivs i litteraturen Bodil, sannolikt Andersdotter. Dock nämns i BR som börjar 1623 efter ett uppehåll sedan 1610 en *"Berete Gundes"* (sist nämnd 10/12 det året). Det bör vara Gunnes änka (han död 1614), kanske hans andra hustru och inte mor till barnen, då namnet Bodil förekom i deras familjer. Arvstvist: förra borgmästarens (=Mattis Rasmussons) arvingar, hederlig och vällärd Gunne Mattisson (*"latinsk skolemester"*, rektor för Varbergs skola) och Rasmus Mattisson samt välaktade *"Bellekoffsen"*. En bror till dessa två var Lauritz Mattisson, troligen den herr Lauritz Madsen som nämns i RR 1649 4/9, då död, och hade dottern Maren. Hennes förmyndare f.d. invånaren i Varberg Jens Pedersen hade hand om hennes patrimonium efter morfadern Björn Pedersen (troligen skeppare, nämnd i Ö-tullen flera ggr 1632–38). Fadder 1615 14/7 för Nils Mus barn var bl.a. Jens Pedersen, ridefogde. I biografien: *"Jens Pedersen blev skriver paa Varberg; gift med Anna Skovgaard, datter af hr. Anders Christensen, capellan i Helsingor. HØR. s. 78"*.

¹³⁰ Fadder för Lauritz Hemmingsens (styvkusin) barn i Norge: *"Rasmus Madtzen Vaardbiergh"*. Även nämnd i Nils Mus biografi: *"Dimitt. Fra Christiania skole blev student 1641 og senere forrettede nogle gange ved Trøgstad kirke, men synes at vare død ung og ubefordret"*. Levde 1646 9/8, sannolikt i Trøgstad, där kusinen Nils var präst sedan 1645 och gifte sig ovannämnda datum: i Nils Mus räkenskaper står att Rasmus givit Nils en silversked i gåva då.

s. *Lars*, nämnd i föräldrarnas bou 1651 16/8

s. *Gunne*, rektor för Varbergs skola 1651–53¹³¹, kyrkoherde i Hunnestad 1662–72¹³², g.m. Elsa Bryngelsdotter¹³³

d. *Susanna*, nämnd i föräldrarnas bou 1651 16/8¹³⁴, g. I m. Johan Bellinghausen¹³⁵, g. II 1668 m. Peter Pettersson Hummel, se vidare under denne

d. *Maren*, nämnd i föräldrarnas bou 1651 16/8¹³⁶, död 1668 12/8 (bou 165), g. m. handelsmannen Paul Henriksson i hans första gifte

Figur 4: Anna Gunnesdotters underskrift "i min mans frawerelse" 1630 3/10. Hon har plitit dit en förklaring med en helt annan stil. Kanske makens frånvaro kom plötsligt, då hans namn står överst i attesten. Leveransen bestod av 2 tolfte eklankor till slottet.

¹³¹ Nämnd i föräldrarnas bou 1651 16/8.

¹³² Enligt herdaminnet och bou efter svågern 1667 20/11 (nr. 161).

¹³³ Smb med följande släkt. Enligt bou 81 (1654 16/6) efter Bryngel Pedersen. Änkan Gertrud Andersdotter då trolovad med Hans Hansson Ferö. Han nämnd med hustru och dotter i mtl 1662–63. Barn: Elsa, brodern Peder och den yngre systemen Kerstin. Även om familjen i RR 1653 1/2 s. 78, 1653 23/8, s. 84, 1657 30/6, s. 132, samt 1658 6/7, s. 147. I KR 1675 står det på ett ställe: "Elsa sal. hr. Gunnes".

¹³⁴ Nämnd redan 1640 5/1 som fadder för Arent Berntsen Bergens barn.

¹³⁵ Säkerligen identisk med den "Johann Belekusen Wintapper" i Varberg som nämns några ggr i Varbergs LR, först 1621 13/8 ("Johann Wintapper i Warbiere") då han fick betalt för någon leverans till slottet. År 1623 betalade han avgift för handel med öl (Sandklef). I LR 1626/27 skrev han sitt namn som "Johann Weinschennckh". I småtull för Varberg nämns han 1628 16/5 som "Johann Wintapper" då han införde franskt vin och brännvin. Och 1636 19/10 skrevs han "Johan Welinghuis, borger wdj Warbiere", med holländsk stavning. I RR 1662 18/2 visade han landshövdingens brev om förskoning från inkvartering även i fortsättningen, och att ingen skulle få göra honom "forprang" med vin eller utländskt öl.

¹³⁶ Nämnd redan 1646 17/6 som fadder för Niels Mortensens (Kjerrulf) barn.

Bouppteckningen 1651 16/8:

Bland *arvingarna* märks Gunne Muus ("Gonde Mussis arfwepart") som hans mor emottagit enligt skiftebrev, Niels Muus på egna vägnar, och Henning Finsen ("Hemming Findtzen").

Det kan då vara så här: Henning Finsen var Bente Gunnesdotters andre man (gifta 1622). Hennes förste (gifta 1612) var Lauritz Nielsen Muus, död 1621 i Varberg. Bente föddes 1595 i Varberg som dotter till Gunne Bentsen och Bodil, sannolikt Andersdotter. Lauritz och Bente fick bland annat sonen Gunne 1620. Det var säkerligen Gunne Muus ovan. Dennes vidare öde okänt för biograferaren, men visas här ha levt ännu 1651. Niels Muus bör ha varit sonen som föddes 1613 och 1645 blev präst i Trøgstad i Norge. Med de här uppgifterna kan man påstå att Anna Gunnesdotter var syster till Bente. Visserligen hittar man inga barn i familjen med namnen Bent eller Bodil, men det kan ha sina förklaringar och utesluter inte släktskapet. En bror till Bente och Anna var Niels Muus morbror Lauritz (1600–84).

Kvitto av Susanna Mattisdotters make

The image shows a handwritten document in Swedish, likely a receipt or invoice, written in a cursive script. The text is somewhat faded and difficult to read, but it appears to be a formal document. The signature at the bottom is 'Maj:ts landgillesmör'.

Figur 5: "Johan Belekhusen" eller, som han själv skriver, "Johann Weinnschennck", hade 1626 10/5 levererat 8½ läster nytt tunneträ från Rostock att använda till K. Maj:ts landgillesmör.

Muus

Denna släkt kommer man in på under forskning i släkten Hummel. Det finns mycket material att gå igenom (gamla dokument och Norges äldsta kyrkbok) och analysera (norska forskare och Gabriel Wallgren). Trots det är det svårt att få ihop hela släkten på ett tillfredsställande sätt. Jag har haft kontakt med både Gabriel Wallgren och Sture Svenberg, vilka vänligen delat sina fynd och länkar med mig. Jag kan inte inom ramen för projektet om Varbergsläkter ge mig in i detalj på denna släkt mer än som redovisas nedan. Föregångare till här nämnda Muus kan ha varit den fogde Jacob Mus som fanns i Varberg 1389 26/1 (DD) och Niels Mus av vapen 1440 17/6, ej hemort, (DN), men släkten Mus/Muus verkar ha varit ganska utbredd, om det nu var en och samma släkt.

Med en schematisk släkttavla av Gabriel Wallgren som grund har jag här nedan skildrat de två grenarna i Varberg som jag tycker mig se, med tillägg av notapparat som delvis kommer från Gabriel Wallgren:

Gren I

m. **Lauritz Muus**, skeppare, handelsman och borgmästare (eden avlagd 1551 21/7) i Varberg, död 1565¹³⁷

Gift med

h. **Bodel**, nämnd 1567–71¹³⁸

s. *Nils*, född cirka 1560, sannolikt död före 1613, se nedan

m. **Niels Muus**, borgare i Varberg, född cirka 1560, nämnd 1588¹³⁹, sannolikt död före 1613

h. **NN**

s. *Lars*, född i Varberg¹⁴⁰, se nedan

m. **Lauritz Muus**, skeppare, handelsman¹⁴¹ och borgmästare i Varberg (eden avlagd 1615 15/2), född i Varberg, död 1621 7/1 ibm

Gift 1612 22/3 i Helsingör (trolovning 1610 15/7 i Varberg) med, i hennes första gifte¹⁴²

h. **Bente Gundesdatter**, född 1595¹⁴³, död 1668 27/12 i Norge

s. *Niels*, född 1613 25/8, sockenpräst i Trøgstad¹⁴⁴ i Norge 1645–85

d. *Bodil*, född 1615 15/7

d. *Anne*, född 1617 24/10

¹³⁷ Nämnd 1551 21/7 i ett brev till borgarna i Varberg att han avlagt sin borgmästared (KB (1551–1555, sid. 62). Sakerligen död 1565 28/8 när svenskarna intog Varberg (KB (1566–1570, sid. 135). "Brev" i noterna 131, 132 och 140 avser brev tryckta i Kancelliets brevböcker.

¹³⁸ Nämnd 1567 3/2, då hon som änka ruinerats vid Varbergs erövring av fienden (not 118 här ovan), måst flytta till Malmö och tills vidare befriats från skatt och accis för att kunna försörja sig och sina små barn. Denna befrielse efterlevdes inte till fullo av tullen i Malmö, varför det utfärdades ett brev 1568 23-24/4 om att efterkomma kungens brev från året innan. Maken hade varit verksam med Tysklandshandel och import av öl från Rostock (KB (1566–1570, sid. 315).

¹³⁹ I den första kompletta borgarlängden (VH sid.219). Upptar 116 personer=Varbergs folkmängd cirka 700.

¹⁴⁰ Troligen född 1580–85.

¹⁴¹ Betalade tull 1607–09.

¹⁴² Bengta blev 1622 omgift med skepparen Henning Findsen, verksam i Varberg (död 1655).

¹⁴³ Dotter till skepparen Gunde Bentssen, död 1614 11/2 i Varberg, och Bodel, sannolikt Andersdatter.

¹⁴⁴ I sydöstra Norge, mellan Oslo och gränsen till Sverige.

s. *Gunde*, född 1620 14/5, död efter 1651 (enligt bou ovan)

Gren II

m. **Lauritz Muus**, borgare i Varberg, nämnd 1623–1625¹⁴⁵, sannolikt död före 1645¹⁴⁶

Möjliga släktingar Muus i Varberg:

m. **Lauritz Muus**, skeppare, nämnd 1588–90

m. **Hans Muus**, borgare, nämnd 1588, död efter 1617

m. **Suend Muus**, nämnd 1603 (LR)¹⁴⁷

m. **Jörgen Muus**, borgare, nämnd 1623–24

I övrigt fanns personer i Halmstad (N) och Värö (N) med namnet Mu(u)s, vilka inte gått att sammankoppla med de här. I Norge har Trøgstadprästen utretts en hel del, med en del resultat via nätet som inte stämmer till alla delar. De ovanstående, en annan gren i Varberg och den i Värö kan ses i Excelarket nedan.

Muusschema.xlsx

¹⁴⁵ Möjligen flyttat till Köpenhamn. En Laurs Muus nämns 1628 18/11, då han betalade tull i Sölvesborg och hade hemorten Köpenhamn.

¹⁴⁶ Med namnet Lars Muus stöter man på svåröverstiglga hinder i filiationerna. Denne av Gabriel nämnde Lars är tydligen borgaren Lars Muus, nämnd 1623 2/6 och 1625 2/3 (det fanns också en skeppare Lars Muus i Varberg, nämnd 1589–90). På 1620-talet delade det sig i två grenar Lars Muus, den ena med borgarnäringar, den andra med högre tjänstemän och präster. I: Borgmästaren, handelsmannen och skepparen (1615–21) Lars Muus nämns först 1607 (tull)-1621. Han trolovade sig 1610 och gifte sig 1612. Hustrun Bente Gundesdatter (1595–1668) förde makens verksamhet vidare som änka och omgift och nämns 1635 28/10, 1639 18/12 och 1640 28/5, då det utgick brev till slottsherren Hendrich Gyldenstjerne i Varberg om att låta henne slippa en skuld på tull för öl från Rostock, som *hon hade för åren 1620, 21 och 22*. Det gällde alltså borgmästaren Lars Muus, då borgaren enligt ovan levde ännu 1625. Bente blev 1622 omgift med skepparen Henning Findsen, verksam i Varberg (död 1655). Niels Muus (1613–1685), präst i Trøgstad, Norge var son till borgmästaren Lars Muus. Om honom och hans släkt finns en biografi, skriven av fadern och honom själv, vilken i nutid transkriberats och är tillgänglig via nätet.

¹⁴⁷ Tillsammans med Hans Lauridzen drivit 80 skattekor från Varberg till Köpenhamn.

Linnus inget skipter Lufftitz med bogen 1688
 och äresser godvillig kongelig mandat: tallet for
 fanns firdig: Justits betaltia: inget fias ubi
 Datter i frakt for fire tyler time inget anno
 i 1688 om Justitsinde forde till Kjøbenhavn
 som andret kaupden bleff loffuitt: men
 Juss: De under to letter anlanges som offind
 Om Justits De Kjøbmande som inget Datt inde
 fraktit firdig betaltit fraktens fire mind: tallet
 Justits inget med Egnen founde sigiffitt
 etimur Masbier dar og lida som for sigiffitt
 fias

Lufftitz
 Muus og Egnen Jan

Figur 6 Lauritz Muus skeppare och borgare i Varberg, egenhändigt underskriven attest på frakt av tjära som under hösten 1608 hade förts till Köpenhamn.

Rådman Paul Henrikssons hustrus anor

m. **Bengt Christensson ("Bent Christenssen Kremmer")**, handelsman i Varberg, död 1611¹⁴⁸

Gift med

h. **NN**

s. *Christen*, född i Varberg, död 1661 7/2 ibm, se denne

s. *Paul (Påvel)*, född i Varberg, död före 1667¹⁴⁹

d. *Maren*, död 1667 bou 4/6 (nr. 158)¹⁵⁰, g. m. Jacob Brun

m. **Christen Bentsen**, född i Varberg, död 1661 7/2 ibm¹⁵¹

Gift med

h. **NN**

d. *Inger*, g. m. borgmästaren Henrik Hansson, se denne

d. NN, g. m. Christen Skult¹⁵²

d. NN, g. m. Peder Björnsson¹⁵³

¹⁴⁸ Mycket försenad bou 1667 14/5 efter båda makarna (nr. 157).

¹⁴⁹ Hade en son Bengt Påvelsson som var en av tre arvingar efter Bengt Krämare (bou 157). Bengts far var alltså död före 1667.

¹⁵⁰ Enligt bou hade man barnen Claus (kaplan i Hishult – möjligen senare kyrkoherde i Skredsvik), Anna, Karin (g. m. en Anders Brun) och Elisabeth. Släkterna Brun i Varberg arbetas t.v. inte med i den här artikeln. Jacob Brun nämnd som värderingsman i olika bou fr. o. m. 1645 2/12.

¹⁵¹ Bou 157 (1667 14/5): var enligt denna död 1661 7/2. Enligt denna bou var han son till "*Bengt Christenßen Kremmer*" som blev skjuten till döds 1611 under kriget. Någon bou gjordes inte då, men det var uppe i rätten 1637 1/4. Bendt kremmer nämns en gång som handelsman, 1608 15/7 (BR). I bou 158 (1667 4/6) sägs dottern Maret ha varit hustru till Jacob Brun och avlidit det året.

¹⁵² Svåger till Inger enligt bou 120 (1659 23/3).

¹⁵³ Svåger till Inger enligt bou 120 (1659 23/3).

Rådman Paul Henrikssons familj

m. **Henrik Hansson**, tullnär 1630/31–33 i Varberg, handelsman, landstingskrivare¹⁵⁴, rådman 1649 och borgmästare fr.o.m. 1651 28/8¹⁵⁵, död 1656/57¹⁵⁶

Gift med

h. I **Inger Christensdotter**, född i Varberg som dotter till Christen Bengtsson¹⁵⁷, död efter 1659 23/3.

h. II **Inger Christensdotter Grim**, född i Halmstad (se not 155)

s. *Paul*, född 1637 i Varberg, se nedan

d. *Karen*, nämnd i faderns bou 1659

d. *Katrina Maria*, nämnd i faderns bou 1659

m. **Paul (Påvel) Henriksson**¹⁵⁸, handelsman och rådman i Varberg, född i Varberg 1637¹⁵⁹ som son till borgmästaren Henrik Hansson och Inger Christensdotter, död 1682 (mtl)¹⁶⁰ -nämnd med hustru fr. o. m. första mtl 1662.¹⁶¹

Gift I senast 1661¹⁶² med

h. I **Maren Mattisdotter**, född i Varberg som dotter till Mattis Rasmusson och Anna Gunnesdotter, död 1668 (bou 12/8, nr. 165)

¹⁵⁴ I LT 1656 (sid. 105 i AD) sägs om borgmästaren: "den tid han var landstingskrivare i Halland".

¹⁵⁵ Efterträdde Mattis Rasmusson. Enligt LT 1649 (sid. 327 i AD) hette en ridefogde till Varbergs slott Henrik Hansson. Frågan är om de är identiska. I LT 1654 heter det att han var borgmästare i Varberg, men hade "i forrige tider" varit kronans fogde i Himle härad. Det kan stämma med ridefogde.

¹⁵⁶ Avled 1657 (Sandklef): antagligen hämtat från LT 1657 8/7, då han skrivs "sal.". Levde vid en bou 1656 10/4, egen bou 1659 23/3. Om Henrik Hansson se även under Roluff Hansen.

¹⁵⁷ Hon hade enligt bou 120 (1659 23/3) svågern Christen Skult och Peder Björnsson. Såvida inte Henrik Hansson var g.m. två Inger Christensdotter, var hans änka Inger dotter till Christen Grim i Halmstad [rådman]. Denna änka hade styvsonen Paul, så Henrik var gift 2 ggr (LT 1658 8/12). I bou sägs barnen vara den salig mannens, men sedan står det att deras mor var Inger Christensdotter. Men det kan säkert betyda styvmor. Christen Grim var sannolikt Christen Pedersen Grim, rådman i Halmstad, handelsman och skeppare fr.o.m. 1630, död 1663, son till Peder Christensen Grim. G.m. Bodil Nielsdotter. Dessa uppgifter från nätet. Bekräftas till stor del av mtl 1662–63, där rådmansänkan Bodell nämns i västra roten med sonen Niels, *dottern hustrun Inger Christensdotter* och dottern Maren. Boel nämns t.o.m. mtl 1685 (utgammal 1676). Niels ännu ogift i mtl 1687. Änkan Inger Christensdotter hade efter makens död gårdar i Slöinge, Krogsered och Grimeton (LT 1658 26/11).

¹⁵⁸ Död 1682 (mtl), hustrun utgammal i mtl 1686 (=född cirka 1622) och död 1689 (mtl 1690). Påvels ålder kan fastställas ganska exakt enligt en bou: i slutet av år 1659 var han 18+4½ år gammal (sägs i fråga om en tid med ränta på pengar fr. o. m. myndighetsåldern), alltså född 1637. Se även not 76–78 till Susanna Mattisdotter.

¹⁵⁹ Påvels ålder kan fastställas ganska exakt enligt en bou: i slutet av år 1659 var han 18+4½ år gammal (sägs i fråga om en tid med ränta på pengar fr. o. m. myndighetsåldern), alltså född 1637.

¹⁶⁰ Död i armod efter två eldsvådor, inte kunnat betala skatt för 1678 och inte lämnat något efter sig (RR 1690 29/3 och LBV 1693).

¹⁶¹ Burskap 1662 28/1.

¹⁶² En antydning till vigselår fås via bou: Paul ärvde en hage i Nya staden efter fadern. Han fick städja ("hemul") 1659 12/8. Paul lät 1671 också bygga ett hus på "Kungsgatan vid bryggan", som sedan ärvdes av dottern och mågen Anton Eliasson.

d. *Anna*, född cirka 1663¹⁶³, nämnd i moderns bou 1668 12/8, g. m. Hans Hansson Hummel (sid. 15)
 Gift II efter 1668 12/8 (bou 165 efter hustru I) med
 h. II **Elisabeth**¹⁶⁴, född cirka 1622¹⁶⁵, död 1689 (mtl 1690)

Liten utredning om Jörgen Hansson d.ä. och d.y. och Jörgen Jacobsson d.ä. och d.y.

Jörgen Hansson d. ä.

h. I **Johanna Hansdotter**, troligen gift 1617

h. II **Ermegård Jacobsdotter**, gift 1646 (nedan)

Intressant är kyrkoherden **Hans Jöransson Warbiorg**, född 1623, i Tölö 1658–66, i Veinge till hans död 1674. Enligt SS son till byskrivaren Jörgen Hansson i Varberg. Denne måste ha varit den Jörgen Hansson d.ä. som jag hittat i LR 1617–46, g. I m. Johanna Hansdotter, barn **Hans**, Gundel och Margareta. Jörgen och Johanna var faddrar 1640 och 1641 för Arent Berntsen Bergens barn. Hans Jörgensson fordrade 1670 å sina barns vägnar arvsmedel om 700 daler (!) av rådmannen Hans Jönsson. Pengarna hade emottagits av Hans Jönsson i Björkeris prästgård (Tölö sn) "för många år sedan".

Jag har skrivit av alla omnämningen av Jörgen Jacobsson d.ä. och d.y. och Jörgen Hansson d.ä. och d.y. från LR och satt upp dem i en kronologisk tabell och skrivit in uppgifter från bou. Men det är inte helt lätt att få ihop dem ändå. Men så mycket är klart att **Jörgen Hansson d.ä.** var borgare och invånare 1646 6/3 när han gjorde upp med sina tre barn som han hade med hustru I Johanna Hansdotter inför omgifte med Ermegård Jacobsdotter. Han dog sedan 1656, bou 10/4, varvid nämns de tre barnen från gifte I och dottern Johanna från gifte II. Hon levde sedan rätt så länge (levde ännu 1674. I LT 1657 8/7 betecknas sal. Jörgen Hansson d.ä. som "fordom rådmän i Varberg".

Jörgen Jacobsson d.ä. nämns redan 1617 24/10, då hans hustru Anna var fadder för Lauritz Nielsen Muus och Bente Gunnesdotters (gifta i Varberg) dotter Bodil. Möjligen även nämnd 1615 15/7, då en fadder för samma par var underlöjtnanten Jörgen Jacobsen.

¹⁶³ Enda barnet i detta äktenskap (och troligen inga barn i andra äktenskapet). Födelseåret enligt åldern vid dödsfallet 1747. Fadern hade ingen förmyndare att föreslå utan hänvisade till överförmyndarna; borgmästare och råd.

¹⁶⁴ Namnet fås via RR. Elisabeth fordrade en broderlott (faderns/svärfaderns) i skiftet efter sal. Christen Bengtsson 1662 12/11 (KR 1685 4/5).

¹⁶⁵ Utgammal i mtl 1686 (=född cirka 1622). Enligt ålderskillnaden möjligen gift en gång innan. Och ålderskillnaden gör att hon möjligen kan sättas som dotter till Jacob Brun och Maren Bengtsdotter, vilka hade en sådan enligt bou 1667 4/6 (nr. 158), sannolikt i tonåren då. I denna sägs maken Jacob Brun ha sålt sitt hus till Paul Henriksson före stadsbranden (1666 12/8). Om hypotesen är rätt skulle hennes make Paul Henriksson ha varit hennes kusinbarn (jfr not 54 ovan).

En Jörgen Hansson var byfogde 1643 19/11 som fadder för Arent Berntsen Bergens barn. Det bör vara **Jörgen Hansson d.ä.**, vilken även nämns som närvarande vid ett skifte i Varberg 1645 10/1 (LT).

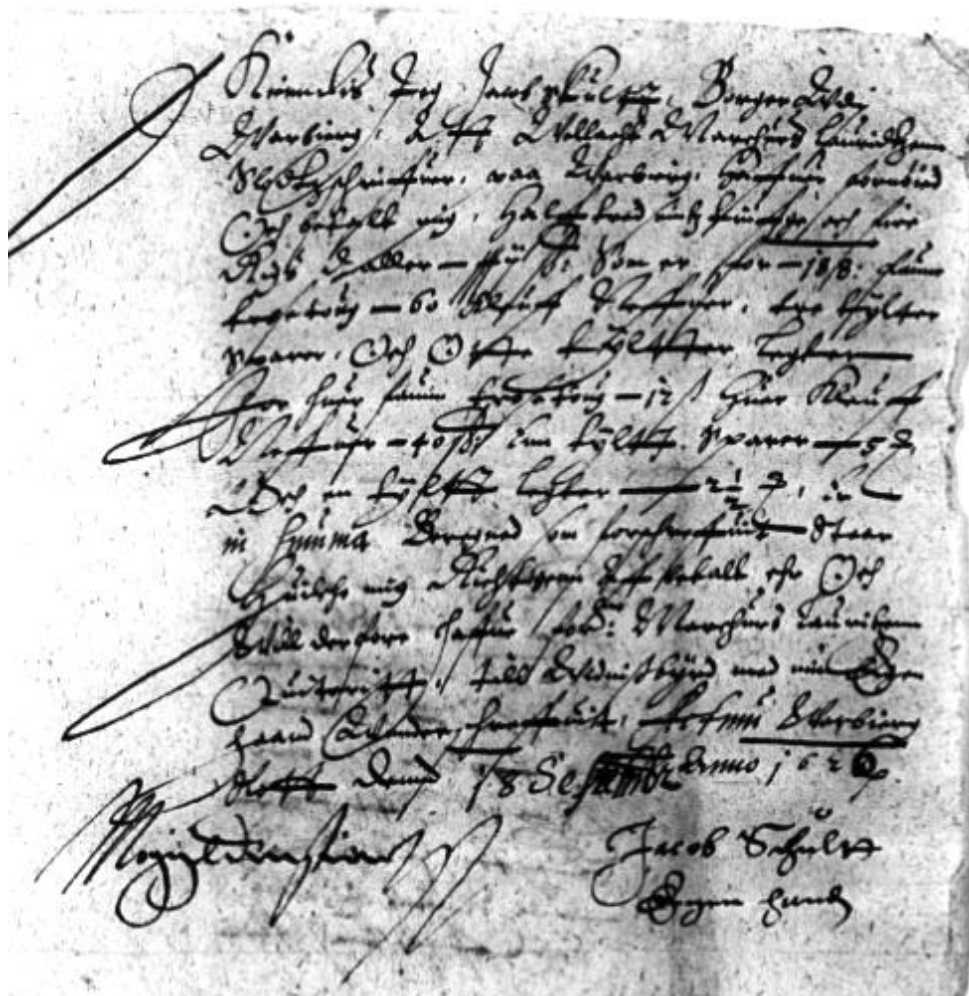
Ermegård nämnd 1643 19/11 som fadder för Arent Berntsen Bergens barn.

Anna Jörgens (=Jacobsson) i Varberg bar barn för Nils Mårtensson (Kjerrulf) 1631 25/9. Anna sal. Jörgen Jacobssons nämns 1660–61 (LT), då hon uppvisade gårdsbrev. Det tidigaste skuldebrevet var från 1640 29/8. Anna sal. Jörgen Jacobssons med sonen Peter Jörgensson överklagade en dom av Hartvig Bennich i Fjäre härad 1657 10/12 (LT 1658 17/2).

Jörgen Jacobsson i Varberg, ungtjänst, fadder 1665 21/8 för kyrkoherde Anders/Andreas Lichtenberg och Karin Nilsson i Dagsås. Detta är **Jörgen Jacobsson d.y.**

Något om släkten Skult/Schult

Troligt samband med Skultagården i Träslöv, senare prästboställe.

Figur 7: Borgaren i Varberg Jacob Schultts namnteckning på en attest från 1626 18/9 för frakt av grovt tåg, näver, sparrar och läkter.

m. **Jacob Skult**, borgare och skeppare i Varberg, nämnd 1615¹⁶⁶–26 ibm och 1619 24/6 (LR) vid frakt av bräder, liksom 1628 då han den 16 maj tullade ox- och kohudar för frakt till Hamburg. Även nämnd i Varberg 1625 15/4 och 1626 18/9 i andra källor. Senare flyttat till Köpenhamn. Nämnd i en bou 1645 2/12 som gäldenär.

h. **Lisbeth**¹⁶⁷, nämnd 1615 15/7

s. *Christen*, skeppare, borgare och kamrer¹⁶⁸ i Varberg 1656–67 och Köpenhamn (åtminstone 1668–83), se eget avsnitt

¹⁶⁶ Hustrun fadder 1615 15/7 för Nils Muus ena dotter, och Jacob själv 1617 24/10 för en annan.

¹⁶⁷ "Litzabett Jacob Shultz" 1615 15/7, när hon var fadder för ett barn till Lars Nilsson Mus och Bente Gunnesdotter.

¹⁶⁸ Himle HR 1667 (sid. 20): "cammereren Hendrik Skuldt". Kämnrar?

d. *Ermegård*, gift med Jörgen Hansen¹⁶⁹ i Varberg, nämnd i en bou 1655 20/3 (han då salig), där hon tagit emot arvet efter salig Ellen Sören Knivsmeds för sin dotterson Peter Berentsen, som ännu var "*wdj Sin Lære*". Även nämnd i en bou 1658 25/10 och i en 1659 23/3¹⁷⁰. På våren 1668 bodde hon i Helsingborg och drev ett mål vid Fjäre HR mot hustru Karin Citzewitz till Dall¹⁷¹. Hon förekommer också i en stor bou i Halmstads HR 1692 20/6 (bild 102–152) efter salig Elin Christen Skults. Där finns många släktuppgifter:

Omnämmanden med släktskap

Hans Hummel hade handlat med Christen Skult. De var svågrar.

Roluff Hansens son Börge Tronberg hade lånat pengar av Christen Jacobsson Skult 1668.

Christen Skult var kusin till Rudolf Christen Juul (1691).

Christen Skult var bror till Ermegård (1661).

Hans Hummel var bror till Henrik Hummel (1662) och svåger till rådman Hans Jensen.

Nilla Peder Björnssons var svägerska till Christen Skult

m. **Christen Skult**, skeppare, borgare och kamrer i Varberg 1656–67¹⁷² och Köpenhamn (åtminstone 1668–83 enligt bou 1692 under systemen Ermegård ovan), var död 1691 16/10

h. **Elin Pedersdotter**, var död 1692 (samma bou)¹⁷³

¹⁶⁹ Bou efter rådmannen Jörgen Hansen skedde inte förrän 1656 10/4. Han hade först varit gift med en Johanna Hansdotter och hade i det giftet barnen Hans, Gundela och Margareta. Med Ermegård hade han dottern Johanna (då under 15 år gammal). Närvarande var borgmästaren Henrik Hansson, rådmännen Henrik Davidsson och Peter Hummel, samt dannemännen och borgarna Mattis Hansson, Anders Attesson, Peder Jensen och Hans Hansson guldsmed. Byfogden Rasmus Juul var förmyndare för änkan, Hans Jensen och Peter Jörgensen (Horster) för barnen I, samt Christen Skult för Johanna. Boets netto blev astronomiska 10 600 daler.

¹⁷⁰ Denna sistnämnd bou efter borgaren Henrik Hansson. Kvarlevande hustrun Inger Christensdotter. Den innehåller en mängd släktuppgifter som inte kan redogöras för här, mer än att hennes svågrar var Christen Skult och Peder Björnsson. Ermegård nämns i RR 1681 4/10 och 18/10, då hon sålde ett hus: "*dygdesamma Matröna hustru Ermegårdh Sahl: Jöran Hansons*".

¹⁷¹ Släkten Citzewitz ägde under en period Rossared. Fjäre HR 1668 5/3 och 16/4.

¹⁷² Nämnd i bou 1656 10/4 och 1659 23/3.

¹⁷³ Kallas då Elin Christen Skult och var syster till Nilla Pedersdotter som var g.m. skepparen Peder Björnsson i Varberg (bou Halmstads HR 1692 F II a: 2, bild 102–152).

Ännu osäkra och delvis oidentifierade personer med namnet Hummel

-**Jac. Joh. Hummel**, elev vid Varbergs skola 1680.

-**Hans Wilhelm Hummell**: död 1711 bgr 7/12 i Halmstad.

-**Margareta Hummels** ("*Madame Margareta Hummels*") som fadder i Varberg 1696 10/3 för handels- och rådmannen Charles/Carl Oriots dotter Maria. Charles Oriot (burskap 1690 13/3) gift 1695 11/7 i Varberg med jfr Elsa Catharina Twist. Hon änka till åtminstone 1710 (RR).

Övriga faddrar var häradshövding (Peter) Rosentwist – i st.f. honom inspektör Lars Isaksson, herr Johan Stensson Hammarström – i st.f. honom Hans Pettersson Hummel, inspektör Petter Borgstedt, mons(ieur) Johan Oriot – i st.f. honom Hans Hummel, (Madam Margareta Hummels ovan), madam Britta Lauterbach och madam Britta Twist.

Av dessa kan Isaksson, Hammarström och Borgstedt inte sägas ha varit nära släkt. Sammantaget pekar det mot att Margareta Hummels var Peter Hummels hustru Margareta Kniphoff.

Charles Oriots hustru var Elsa Catharina Twist, syster till Britta Twist och halvsystem till Peter Rosentwist. De två Hummel var halvkusin och halvkusins son till barnamodern. Återstår Britta Lauterbach som också varit svår att härleda.

En dotter till Charles Oriot var Agneta, född 1703. Hon dog 1734, bou i Helsingborg, sid. 20. Ej i db 1733–34.

Något om släkten Oriot i Stockholm

Faddern Johan Oriot 1696 (ovan) och RR 1700 (bild 470), då handelsman i London, var jämnårig med barnafadern Charles och sannolikt en bror. Svårt att få fram fullständiga uppgifter om deras härstamning. I bou i Stockholm 1747/2:195 om arv till ogifta dottern Maria Oriots i Halmstad (bodde hos sin förmyndare häradshövdingen Jacob Fredrik Hummel) från hennes kusin Catharina Green som då avlidit. Catharina var dotter till Charles Oriots syster som skall ha levt i Stockholm. På sid. 212 i bou finns ett brev från Varberg om familjens medlemmar, väl värd att studera för den som forskar i familjen. Charles Oriot sägs där ha varit född i Stockholm. Här några träffar vid sökning:

Försträckningar före 1620, 1620–1680. Handlagda i Räknekammaren och Krigskollegium. 14. Oriot, Cunij; köpman i Stockholm

Bouppteckning i Stockholm 1664 29/11 (sid.415): Cunij Orio var arvinge till Gilius de Besche som bou var efter. Kan ha varit halvsyskon till övriga arvingar.

Oriot, Cuni; köpman, Stockholm och änka Maria; 1661–1665, spannmål och textilier (Riksarkivet)

ORIOTT Maria Helena [Cynij d:r] m. Joachim G H E E N, Kaufm. 1668 lk/k s.42 (Stadsarkivets vigselregister)